

Izhaja, izvešiti podeljelek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška, 20. I. nadstropje. Dopolni na pošto. — Od: ... — Prof. F. Peric. — Lastnik tiskarne ... — Znaša za mesec L 7. — 3 mesece ... — Za inozemstvo mesečno 5 hr več. — Uredništva in uprave št. 11-57.

Mesta in dežela

Menda ne zagrešamo nesimpatične samohvale, če pravimo, da se je med gospodom Pagnacco v "Frontieri" in nami razvila zanimiva in pomembna razprava o manjšinskem vprašanju. Ne pravimo tega morda zato, ker bi se hoteli ponasati z veljavnostjo svoje argumentacije in se postavljati v lep luč pred slovensko javnostjo, marveč radi predmeta samega, njegove neizmerne pomembnosti in nujne potrebe, da bi se to vprašanje dovedlo čim prej do zadovoljive rešitve. Zeleni bi zato, da bi bila ta razprava tudi plodna s tem, da bi se tako čim bolj širilo spoznanje o važnosti manjšinskega vprašanja in potreb, da se z resnim in stvarnim obravnavanjem pripravijo njegova zadovoljiva rešitve.

Misli g. Pagnacco o smernicah, ki naj bi jih zasledovala naša državna uprava v svojem postopanju napram drugorodcem v državi, pozdravljamo mi z zadoščenjem ravno zato, ker izhajajo iz gori označenega potrebnega spoznanja. Pagnacco se je postavil na stališče: slovenska manjšina je tu, treba je računati z njo; z obstankom te manjšine pa je podano tudi manjšinsko vprašanje, ki neogibno zahteva svojo rešitve! In kar mu moramo šteti v posebno zaslugi in priznanje, je, da z vso odkritostjo in doslednostjo brani svoje nazore; brez vsakega ozira na politična trenja in brez vsakega strahu pred tistimi soplemenjaki, ki so kar iz sebe, če le slišijo besedo o drugorodnih manjšinah in o dolžnosti, da se manjšinsko vprašanje pretresa resno, stvarno in brez predsodkov.

Da se pa v razpravi o tako važnem in pri nas še povsem neobdelanem vprašanju pojavljajo v tem ali onem pogledu tudi navzkrižja v nazorih: je naravno, ne more razsodnega človeka presenetiti, niti ne zmanjšati važnosti vprašanja, najmanj pa potrebe razprave in vere v možnost zadovoljive rešitve. Slovenski pregovor pravi: beseda da besedo! Beseda, če je pametna in poštena dovaja do medsebojnega razumevanja in do pravih medsebojnih zaključkov.

V navzkrižju smo z g. Pagnacco, ker se postavlja na stališče, naj se naši narodni manjšini priznajo narodne in jezikovne pravice ter zadovolji nje kulturnim potrebam le tam, kjer živi v kompaktni masi, dočim ji vse to odreka, kjer živi pomešan s sodeželnimi drugimi plemeni ali pa kot manjšina napram italijanski večini. Mi smo že naglašali nedavno, da je tako stališče neupravičeno in nelegitimno. Naše stališče je, da je naša narodna manjšina posebna narodna enotica, obsegajoča vse sestavne dele našega plemena brez ozira, ali tvori kompaktno maso na gotovem ozemlju, ali pa živijo nje pripadniki kot manjšine v kakem kraju. S tega, edino pravilnega vidika je treba proučevati naše manjšinsko vprašanje in s tega vidika je edino le možna njega zadovoljiva rešitev. Pa saj se analognega stališča držijo tudi naši italijanski sodeželni, kadar gre namreč za zahteve njih maloštevilnih soplemenjakov v krajih s kompaktno slovensko večino! Zahtevajo za nje šolstvo v materskem jeziku in polno enakopravnost tudi v socialnem življenju. Pa kaj pravimo: enakopravnost! Celo privilegije zahtevajo za nje, iste predprave, ki jih uživajo sedaj tam, kjer so v večini! Nobene zahteve, upravičene, ali neupravičene, se nečje odredi, ko gre za korist njih soplemenjakov v drugorodnih krajih.

Ze zato je popolnoma utemeljen naš nazor, da se našim manjšinam v krajih z italijanskimi večinami morajo priznati iste pravice, kakor v krajih, kjer naše ljudstvo živi v kompaktni masi. Po tistem znanem pravilu: kar je enemu prav, je tudi drugemu ljub!

G. Pagnacco ne moremo prihraniti očitja, da je ob vprašanju slovenskih manjšin v pretežno italijanskih krajih v protislovju tudi sam s seboj. Saj je on sam v svojih zanimivih razpravah prisodil, kakor smo že poudarili, na pr. našemu Trstu vlogo posredovalca gospodarskih in kulturnih stikov med italijanskim in jugoslovenskim svetom! Pametna misel. Da bi se le uresničila čim prej! Mi pa ne prisojamo te naloge samo Trstu, marveč vsem mestom v Julijski Krajini. Pagnacco je izrecno naglašal te dni obstanek slovenske manjšine v Trstu — v dokaz je opozarjal na slovenska glasila v tem mestu in na nad 2000 slovenskih glasov pri zadnjih političnih volitvah. — Slično velja tudi za Gorico, Pulo, Pazin, Koper in druge večje kraje. Vsa ta mesta so točke, kjer se stikata obe plemeni dežele s svojimi raznimi interesi. Ze to svojstvo nalaga mestom vlogo posredovalcev gospodarskih in kulturnih stikov. Poleg tega svojstva je pa še eno drugo dejstvo. Povsod je tako, ker je naravno in ne more biti drugače: da imajo namreč mesta s svojo veljavo in svojim vplivom odločilno in vodilno vlogo pri reševanju vsakega važnega javnega vprašanja dežele. Tako se naša mesta ne morejo odtepati tej nalogi tudi ob prevažnem manjšinskem vprašanju, ker bi se drugače izneverjale svojemu svojstvu, svojem odločilnemu položaju. Mesta se ne smejo izločati iz sistema vsesplošnega življenja v deželi!

Ce bi se stališče g. Pagnacco — da slovenske manjšine v pretežno italijanskih krajih nimajo ničesar zahtevati v narodnem, jezikovnem in kulturnem pogledu — hotelo praktično in dosledno izvajati, bi bila neogibna posledica ta, da bi se pre-

pad med mesti in deželo vedno bolj širil, da bi se razvilo nasprotstvo in tudi boj kot mest, ker bi bilo podeželsko prebivalstvo v obrambo svojih interesov prisiljeno misliti na to, da si ustvari druga svoja središča ne le za svoje politično, ampak tudi gospodarsko življenje. Tega pa si ne morejo želeli ne mesta ne dežela. V neizmerem interesu mest samih je, da ostanejo središča za vse materialno in duševno življenje vse dežele. V našem slučaju: obeh plemen!

G. Pagnacco opravičuje svoje stališče z naglašanjem, da zahteve slovenskih manjšin v italijanskih krajih povzročajo vznemirjenje in da med italijanskim prebivalstvom oživljajo zopet stari strah pred slovensko nevarnostjo. Bojazni g. Pagnacco pred tem — strahom so povsem neopravičene. Mi prihajamo do drugačnega in nasprotnega zaključka. Če bi mesta s svojimi zgledi vršila vlogo dobrohotnih posredovalcev med njimi in podeželskim prebivalstvom, oziroma med obema plemenoma, bi to pomirjevalno vplivalo na slovensko narodno manjšino in bi se ustvarilo pravo razpoloženje za složno in mirno sožitje, ker bi med Slovani izginil strah za svoj narodni obstanek! S tem pa bi izginila tudi vsaka opravčica za strah med Italijani pred — pomirjenimi Slovani!

Vse to, kar smo navedli, dokazuje, da niso na naši strani nikake "iluzije", če zahtevamo, naj se pravično upoštevajo tudi slovenske manjšine po mestih, temveč je — in to smo hoteli dokazati z današnjim člankom — ta naša zahteva utemeljena v realnem stanju stvari. Dogodek s profesorjem Vebrom in njegovi neprijetni odmevi naj služijo v svarilo! Kažejo, do kakih absurdnosti bi neogibno dovajala izključitev mest iz obsega manjšinskega vprašanja.

Farinaccijeva strašila in veliki fašistovski svet

Mussolini za srednjo pot — Fašistovski sindikalizem in stavka

RIM, 25. Javnost posveča izredno pažnjo poteku zasedanja velikega fašistovskega sveta in sicer radi tega, ker niso na dnevnem redu morda samo vprašanja notranjega ustroja fašistovske stranke, ampak vprašanja, ki se tičejo ustroja države same, t. j. njene zakonodaje. Na sejah fašistovskega sveta se bori dve stvari: Farinacci, glavni tajnik fašistovske stranke, je prišel z zahtevo, da je treba državo pofašistiti, fašisti si morajo zagotoviti svoj obstoj, nasprotniki morajo vreči ob tla. V ta namen je treba dati fašistom zakonitih sredstev; v zakonodaji je zato treba uvesti: smrtni kazni, izgon in prisilno bivališče proti nasprotnikom države. In nasprotniki države so vsi oni, ki so nasprotniki fašizma — pravi Farinacci. Na ta način se bo fašizem prav lahko otrese svojih nasprotnikov in ne bo se več pripetilo, da bodo fašisti videli, kako padajo njihovi tovariši pod krogli iz revolverjev.

Tako Farinacci. Mussolini ne more biti kot ministrski predsednik istega mnenja. Na seji velikega fašistovskega sveta je imel dolg političen govor, ki pa ni bil objavljen. Le poluradna "Tribuna" je objavila kratek izveček. Mussolini je pozval voditelje fašizma, naj vplivajo pomirjevalno na fašiste. Vlada bo sama branila fašistovsko revolucijo; zatrla bo v kali vsak poskus protirevolucionarjev. Zato ima na razpolago sredstva, ki jih že predvideva zakon. Tako so padle Farinaccijeve zahteve po izgonu, smrtni kazni in prisiljenemu bivališču.

Farinacci nadaljuje borbo. Njegovo glasil "Cremona Nuova" pravi, da bo Farinacci med prihodnjim zasedanjem poslanske zbornice predložil načrte za reformo zakonikov in zakonov o javnem varstvu. Pravosodni minister on. Rocco je na seji velikega fašistovskega sveta izjavil, da bo vlada podvzivala z reformo zakonikov in določb glede javnega varstva. Uradno poročilo o seji fašistovskega sveta pravi, da bo treba predvsem izboljšati in dopolniti zakone o zaščiti države, posebno glede skrivnih organizacij in glede tiska. Treba bo dati vladi možnost, da odstavi v državni upravi z vodilnih mest ljudi, ki rujejo proti državi.

Veliki fašistovski svet se še bavi s sindikalnim vprašanjem, oziroma z ureditvijo fašistovskih sindikatov. Pri tem vprašanju igra precej važno vlogo fašistovski organizator on. Rossoni. Zadnja stavka kovinarjev v zgornji Italiji je pokazala, da je treba fašistovske sindikate postaviti na solidno podlago; ta stavka je pokazala, da je v fašistovskih sindikatih vpisano le pičlo število delavcev. Fašistovska stranka pa hoče imeti tudi maso za seboj. To maso je mogoče zvesti edino s pozitivnim dehom zanj, z delom, ki stremi za zboljšanjem njenega gmojnega položaja. Tu pa mora priti tudi fašistovski sindikalizem v oster spri s kapitalizmom, ki je postavil fašizem na nože. Fašizem bi moral zavzeti načelno stališče o razrednem boju, zavzeti bi moral predvsem stališče o najsilnejšem sredstvu, ki se ga poslužuje delavstvo proti kapitalizmu, o stavki.

Mussolinijevo glasil "Popolo d'Italia" piše: "Fašizem je, in bo ostal nasproten v načelu le stavkam v javnih službah." Glede stavk v drugih podjetjih pravi omenjeni list, da so dovoljene kot obrambno sredstvo v gospodarskih sporih, toda le z dovoljenjem vodstva stranke.

Jugoslavija bo zahtevala zadoščenje od Bolgarije

Pašić v Beogradu — Zanimanje drugih držav za dogodek na Bolgarskem

BEOGRAD, 25. (Izv.) Danes dopoldne ob 9. uri se je vrnil v Beograd ministrski predsednik Pašić. Z njegovim povratkom se omogoči rešitev mnogih notranjih in zunanjih vprašanj, ki so se radi Pašćeve odsotnosti odlašale. V Beograd se je tudi vrnila večina poslancev, ki so odšli radi praznovanih praznikov.

Pašić je sprejel tekom popoldneva predsednika narodne skupščine Marka Trifkovića, dalje ministra za socialno politiko Gjuričića, ki mu je poročal o stanovanjaku zakonu, ter več drugih ministrov. Ze predpoldne se je vrtila seja ministrskega sveta, na kateri so predvsem razpravljali o stališču, ki naj ga zavzame vlada napram žaljivim izjavam bolgarskih ministrov, da je Jugoslavija sokriva pri dogodkih na Bolgarskem. Nadalje je vlada razpravljala o navodilih, ki naj jih vlada da delegatom na konferenci v Firencih. Zunanji minister je poročal o novih zahtevah Italije, ki jih je predložil poslanik Bodrero. Vlada se je bavila tudi z vprašanjem sklenitve prijateljske pogodbe z Grčijo.

Popoldne se je vnovič vrtila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 5. do 9. ure. Na dnevnem redu je bilo zopet vprašanje odnosov v Bolgarijo. Zunanji minister Ninčić je izjavil, da so žalitve bolgarske vlade take, da bo morala jugoslovenska vlada zahtevati zadoščenje. Ministrski svet je sklenil, da se prepreči vsako priseljevanje Bolgarov v Jugoslavijo. Vlada bo odredila preiskavo, ki naj dožene, koliko krivde imajo bolgarski izseljenci v Jugoslaviji pri atentatu v Sofiji. Izseljence bo vlada naselila v Bosni.

Zvečer so posetili zunanega ministra poslaniki Francije, Angije in Italije ter mu sporočili, da je poslaniška konferenca dovolila bolgarski vladi, da sme zvišati svojo milico od 7 tisoč na 10 tisoč. Toda milica mora biti sestavljena iz samih dobrovoljcev. Najkasneje do 31. maja ali pa 8 dni potem, ko je likvidacijski organ mednarodne kontrole komisije v Sofiji to zahteval, mora vlada odpušiti onih 3000 dobrovoljcev, ki tvorijo sedanje zvišanje. Jugoslovenska vlada je protestirala proti temu roku, češ da je predolg.

Beografska in atenska vlada sta vložili protest proti zvišanju bolgarske milice. BEOGRAD, 25. (Izv.) Danes je posetil zunanega ministra poljski poslanik Okonski, ki je prošil za informacije o dogodkih na Bolgarskem. Razgovorjal se je tudi o posetu dr. Beneša v Varšavi.

Za njim je prišel po informacije o položaju v Bolgariji čehoslovski poslanik Seba. Tudi ameriški poslanik je posetil zunanega ministra in se zanimal za dogodke na Bolgarskem. Sporočil je tudi zunanjemu ministru, da pride to poletje v Dalmacijo 400 ameriških turistov.

Požar v Plevni

Mestno gledališče in knjižnica uničeni Atentator Kasabov ubit

SOFIJA, 25. V Plevni je uničil požar mestno gledališče in knjižnico, ki je bila ena izmed največjih v Bolgariji. Oblasti so uvedle strogo preiskavo ter so dožnale, da so zanetili požar agrarni komunisti. Oblasti v Varni so iztaknile Kasabova, ki je bil soudeležen pri atentatu v Sofijski stolici. Obkolile so njegovo stanovanje. Kasabov se je policijskim oddelkom dolgo upiral in je bil končno ubit. Poljedelski poslanec Velinov, ki je obtožen soudeležbe pri atentatu v stolici, je zbežal v spremstvu dveh pristašev v inozemstvo.

Splošno žalovanje v Bolgariji

SOFIJA, 25. Vlada je predložila sobranju načrt glede spolnitve zakona o zaščiti države, ki predvideva poostrejšo kazni za one državljane, ki nudijo upornikom zavetišče. V znak žalosti radi strašnega atentata v cerkvi sv. Nedelje so bile vse gledališke in kinematografske predstave odgođene do 15. maja. Jutri, v nedeljo, se bodo vršile po vsej Bolgariji zaдушnice za žrtve, padle pri atentatu v stolici.

Odmevi pariškega poboja v zbornici

Odločbe izjave predsednika Painlevéja

PARIZ, 25. Radi predsedniškega napada komunistov na skupino članov francoske patriotske lige je uvedla policija strogo preiskavo. Pri hišni preiskavi pri komunistki Suzani Geraud, 43-letni ženski švicarskega pokolenja, so prišli na dan važni dokumenti. Sodna policija je mogla ugotoviti, da je bila Geraudova v poslednjem času večkrat v Moskvi. Razen tega se pridno udeležuje komunističnega gibanja v Franciji. Zdi se, da je z zadnjega svojega potovanja prinesla s seboj posebno navodila iz Moskve.

Ministrski predsednik Painlevé je imel sinoči pogovor s prefektom policije in se napoveduje "ukrepi skrajne strogosti".

Takoj po otvoritvi včerajšnje seje poslanske zbornice se je začela razprava o interpelaciji radi žalostnega dogodka, ki se jih predložili poslanci Taittinger, Ybarnegaray in Reibel. Kot prvi je govoril Taittinger, ki je optal kruto zasedo komunistov. Govornik je rekel, da so se med zaplenjenimi dokumenti našle liste, v katerih so imena gotovih poslancev zazna-

movana z rudečim križem. Očividno gre tu za poselce, ki imajo biti umorjeni ob prvi priliki. Taittinger je na zaključku svojega govora vzkliknil, da mora pravica iti svojo pot.

"V nasprotnem slučaju — je dostavil — bomo pozvali državljane, da naj se branijo sami. Zaenkrat mi tega nečemo šet."

Taittingerju sta sledila Ybarnegaray in Reibel, ki je pozdravil žrtve v imenu zbornice.

"Vsa zbornica — je v tem trenutku vzkliknil Herriot — se pridružuje temu pozdravu."

Leon Blum je napadel Reibela, ki je zaključil svoja izvajanja tako-le: "Ako se je fašizem porodil v Italiji, se je to zgodilo radi nasilijevčarjev. Potrebni so strogi ukrepi proti komunistom, zavaznikom levece."

Socialist Compère-Morel je ostro nastopil proti surovemu nasilju, noče ne rudečih centurij ne belih. Vprašal je komuniste, da-li hočejo končati s takimi sistemi.

Načelnik komunistov, Marcel Cachin, je skušal nato dokazati, da so bili člani patriotske lige oboroženi in da so izizzvali, vsled česar da so delavci reagirali, kar da je povzročilo žalostne dogodke. Dostavil je, da bo preiskava dokazala, odkod so prišli prvi streli. Lahko nas preganjate, ampak — je zaklical — mi bomo nadaljevali svojo propagando. Končno je ostro napadel fašistovsko organizacijo v Franciji.

Notranji minister je nato izjavil, da obžaluje vlada ta atentat in da ne bo držala pri tem rok križem. Prosil je zbornico, da naj sprejme načrt za pravilnik glede nošnje orožja in načrt proti skrivanju orožja.

Sloglasno ogorčenje

Tu je povzel za besedo ministrski predsednik Painlevé, ki je izjavil med drugim: "Moremo ugotoviti, da obstaja soglasje v obsejanju povzročiteljev tega nezasiščenega atentata in v izražanju simpatij za žrtve. Preiskava bo ugotovila odgovornost za ta zločin, danes hočem le poudariti, da nam izhaja iz tega čina ta-le nauk: Če mislijo načelniki band postaviti na nože oborožene čete, ki naj iz zasede streljajo na nasprotnike, se motijo pri tem sosebno v računanju na širokogrudnost in šibkost vlade. Proti njim se bo postopalo z vso zakonito strogostjo. Mi nosimo odgovornost za red in za varnost in niti od daleč se nečemo izogniti tej odgovornosti."

Načelniku vlade so aplavdirali poslanci skoro vseh strank. Nato se je izvršilo glasovanje o resoluciji, ki obsoja zločince in ki izraža zaupnico vladi. Prvi del resolucije je bil sprejet soglasno, izveščali glasove komunistov. Za zaupnico vladi je glasovalo 315 poslancev proti 188.

Na predvečer ožje volitve v Nemčiji

Policija pretepla Ebertovega sina — Ugoden položaj levičarskega kandidata

DUNAJ, 25. Jutri pade v Nemčiji odločitev. Ze danes se vidi, da je zanimanje ljudskih množic za ožjo volitev, mnogo večje kot je bilo za prvo volitev. Zavedajo se neizmerne dalekosežnosti izida ožje volitve.

Vseh volilcev se je polastila napetost, ki prihaja od izraza v številnih spopadih med pristasi nasprotujočih si strank. Značilen za sedanjo volilno atmosfero v Nemčiji je včerajšnji incident sina pokojnega državnega predsednika Eberta. Ko je mladi Ebert na vzklike nacionalističnih demonstrantov odgovoril: "Živela republika", so ga zgrabil policisti ter pričeli obdelavati z gumijevkami. Prigodilo se je že ponovno, da so policisti ob sličnih dogodkih pokazali simpatijo za desničarske stranke.

V splošnem se lahko reče, da so levičarji razvili uspešnejšo propagando kot desničarji, kajti dr. Marx potuje od mesta do mesta ter vzpodbuja volilce, da glasujejo za republikance. Desničarski kandidat maršal Hindenburg pa ne more posnemati svojega tekmeča iz zdravstvenih razlogov. Ker so zdravniki v skrbih glede njegovega zdravja, so mu odsvetovali javne nastope. Pač pa bo Hindenburg danes govoril v delovni sobi svoj volilni govor in radioaparati ga bo posredovali desničarskim volilcem širom Nemčije.

Čim bolj narašča zanimanje za ožjo volitev, tem težje je prorokovati izid. Vendar pa je Marxov položaj precej ugoden. V zadnjem času se nagiba k levičarjem tudi bavarska katoliška stranka. Vprašanje je le, koliko upravičenih volilcev se udeleži ožje volitve.

Hindenburgov govor

BERLIN, 24. Danes je imel Hindenburg svoj volilni govor, ki je bil razširjen po vsej Nemčiji potem radiotelefonijske. Z ozirom na mednarodne dogovore, sklenjene v preteklem letu, je izjavil Hindenburg, da bodo služili Nemčiji kot podlaga za izpolnjevanje prevzetih obveznosti. Ako bi se te obveznosti izkazale za neizpolnljive, bo moral Nemčija v miroljubnem sodelovanju z drugimi narodi iskati boljših rešitev. Izjavil je pred vsem svetom, je povdarjal Hindenburg, da je moja največja želja, da se ne ponovi svetovna vojna.

Podražitev kave na vidiku?

LONDON, 25. Gospodarska poročila pravijo, da se bo v teku prihodnjih 12 mesecev pojavila na svetovnih trgih velika draginja kave, kajti pridelek kave za leto 1925-1926 znaša le 20.000 vrec. To draginjo bo najbolj občutila Amerika, ki uporabi skoraj polovico svetovnega pridelka in kjer je použi-

vanje kave močno narastlo radi prepovedi alkoholnih pijač.

Naraščanje brezposelnosti v Angliji

LONDON, 25. Glasom statistike ministra javnih del je znalo dne 13. aprila število brezposelnih na Angleskem 1.204.800, to je 165.613 brezposelnih več kakor v istem mesecu leta 1924.

23. medparlamentarna konferenca v Washingtonu

ZENEVA, 24. Zastopniki evropskih parlamentarnih skupin se sestanejo 27. aprila v Parizu, da sporazumno z zastopniki ameriških parlamentarnih skupin sestavijo dnevni red 23. medparlamentarne konference, ki se bo vršila v Washingtonu od 1. do 6. oktobra tekočega leta. Predsednik Coolidge in ameriški parlament sta sklenila povabiti medparlamentarno zvezo v Zedinjene države in bosta napela vse sile, da doseže ta konferenca velik političen uspeh. Po zaključku konference v Washingtonu odidejo delegati v Canado, kjer bodo gostje kanadskega parlamenta.

Sovjetska trgovinska politika

MOSKVA, 25. Agencija Rosta objavlja: Vlada politika stremi z ozirom na zunanjo trgovino predvsem po zvišanju uvoza. Tako je v mesecu marcu uvoz nadkrilil izvoz za 22 milijonov rubljev. Uvažajo se sedaj v Rusijo v veliki množini raznovrstni stroji, posebno pa poljedelski in predilniški stroji. Napram mesecu februarju je poskočil uvoz v marcu za 9 milijonov.

Prihod sovjetskih čet na otok Sahalin

MOSKVA, 25. Na otoku Sahalinu v Aleksandrovske so se vršile velike svečanosti ob prihodu sovjetskih čet iz Vladivostoka, ki so zamenjale japonske vojaške oddelke. Sovjetske oblasti so že pričele poslovati.

Ostvuka predsednika portugalske republike

Republikanski kongres naprosil predsednika, da umakne ostavko

LIZBONA, 25. Predsednik republike je naslovil na republikanski kongres pismo, v katerem naglašja, da hoče podati ostavko. Kongres se sestane danes zvečer in je jako verjetno, da ne bo sprejel ostavke.

LIZBONA, 25. Danes se je sestal kongres, da prouči vprašanje ostavke predsednika republike. Vsi načelniki strank so izrekli predsedniku zahtevo za njegovo delovanje. Kongres je izrekel predsedniku republike zaupnico s 106 glasovi proti 14. Proti dnevnemu redu so glasovali le nacionalisti. V predsedniško palačo se je podala delegacija kongresa ter naprosila predsednika, da umakne ostavko.

Pismo iz Jugoslavije

Ljubljana, dne 24. 4. 1925.

Danes se je vrnil v Beograd kralj in ob enem z njim se je vrnil tudi gospod Pašić. Politično zatisej je s tem končano in situacija se bo pričela razvijati dalje v smeri, povzročeni z govorom Pavle Radića.

Čeprav se ves ta čas, cel mesec dni (od 27. 3. do 28. 4., do sestanka skupščine) ni skoraj nič važnega pripetilo, vendar ta čas ni bil izgubljen. Ko se je ugotovilo, da je med voditelji nagnjenje za sporazum, je bilo treba ugotoviti še, če je tudi narod za ta sporazum. In med velikonočnimi počitnicami so stopili poslanci v stik s svojimi volilci in če so se ti odločno izjavili za sporazum, potem je tudi gotovo, da bo sporazum v najkrajšem času uresničen. Seveda pa se ne sme misliti, da bi se to zgodilo že jutri, dasi ni niti v tem oziru senzacija izključena.

Kak odgovor je dal narod vodstvu HSS, o tem pove nekaj že obnovljeni "Slobodni dom". Ni več tako boječ kakor nekdanj, toda tudi svojim tradicijam je ostal zvest. Kot odgovorni urednik je označen Pavle Radić, kot izdajatelj pa Hrvatski seljaški klub. Lastnik pa je še vedno Slavenska knjizara, St. in M. Radić, torej Stjepan Radić. Geslo lista se glasi:

Budimo svoji vsaki na svom, branimo složno hrvatski dom!

Vjera u Boga in seljačka sloga!

Politično zanimiv je samo članek: "Kako razume narod današnjo politično situacijo?" Interesantno je, kako se v članku govori o preorientaciji stranke. Mesto republike se naglašja potreba republikanske svobode. Z drugimi besedami se to pravi: Mi zahtevamo tako svobodo, kakor jo dajejo republike. Če da tako svobodo monarhija — in monarhija po angleskem vzoru jo da — potem smo tudi za monarhijo. Treba priznati, da je ta argumentacija spretna. Enako dobro se pokopje mirotvornost. Pravi se: Nismo se dali zapeljati, da bi segli po revoluciji, temveč v miru smo zahtevali samo svoje človeške pravice.

Nato se poudarja sila stranke, ki je kljub nasilju izšla iz volitev močnejša. In bodeča pot? Tudi o tem se precej jasno govori. Stranka mora biti močna, da doseže, da bo volja naroda spoštovana. Danes je doba velike preizkušnje za stranko, toda v težavi se spoznajo junaki. Mi (radičevci) moramo iti skozi plamen preizkušnje in mi gremo tem raje, ker se skozi plamen vidi že jasna narodnega sporazuma, v katerem sije solnce človeške pravice in republikanske svobode.

Povedano je jasno. HSS je za sporazum, toda njen minimalni seljački in demokratični program mora ostati nedotaknjen.

In razmerje HSS do drugih strank? Tu je v tem oziru je »Slobodni dom« precej jasen. Velehrvstvo se odločno odklanja in zato o frankovcih samo staba beseda. S frankovci nobenega posla. Enako odločno se odklanja hrvaška ljudska stranka in na popovce je samo ostra kritika. Samostojni demokrati se v »Slobodnem domu« dosledno identificirajo z »batinaš«. O radikalih pa »Slobodni dom« molči. In tak molk pove največ. Pa tudi blok narodnega sporazuma je še do brohotno omenjen. Iz tega se vidi, da je za radičevce sklenjena stvar, da hočejo sporazum izvesti. Če ga ponudijo radikal in če bodo njihovi pogoji sprejemljivi, potem z radikali, drugače pa ostanjejo v bloku narodnega sporazuma. Raje pa bi hoteli radičevci skleniti sporazum z radikali, ker so ti predstavniki srbskega naroda in bi sporazum z njimi bil takoj izveden v državni politiki.

Stališče radikalov do HSS je manj jasno, ker se ni o stvari še izjavil Pašić, najbolj merodajna oseba. Gotovo pa je, da je med radikali nagujen za sporazum nad vse močno. V tem oziru je nad vse zainteresirana večerajna številka »Samouprava«. V tem glavnem organu radikalne stranke se vehementno napada zagrebiška »Slobodna Tribuna«, ker piše, da so radičevci kapitulirali pred radikali. O kapitulaciji ne more biti govora in »Samouprava« je pripravljena plačati ves deficit »Slobodne Tribune«, če ta dokaže, da je »Samouprava« le enkrat zapisala, da so radičevci kapitulirali. Radikali vidijo v preokretu HSS samo nujno posledico spoznanja in s preokretom so radičevci dokazali svojo sposobnost za modro in državniško politiko. In nato dodaja »Samouprava«, da hočejo nekateri, ki so živeli od boja dveh najmočnejših strank, se nadalje intriguirati in onemogočiti sporazum. — Na isti strani je priobčena brez komentarja izjava Pavla Radića in v tej izjavi se enako naglašja, da hočejo nekateri živeti od spora med Hrvati in Srbi. Dalje pravi Radić v tej izjavi, da so Hrvati za sporazum pripravljeni in da se morajo sedaj izjaviti radikali. S ponatiskom te izjave je »Samouprava« precej jasno apelirala na svoje pristaje.

Je torej jasno, da se situacija razvija v pravcu sporazuma med Srbi in Hrvati, odnosno med HSS in radikali. Da bi bili v ta sporazum pritegnjene še kake druge stranke, je neverjetno, čeprav se še stalno oglašajo glasovi o koncentraciji vladi.

DNEVNE VESTI

„Goriški Straži“

Zadnja »Goriška Straža« odgovarja na naš članek pod naslovom »Goriški Straži«, ki smo ga objavili 21. t. m. in ki ga bomo ob koncu te polemike ponatiskali kot zaključek. Njen odgovor kaže zopet očito isto desuro katero so gospodje, ki vodijo na vseh poljih izključno strankarsko gibanje, pridobili pri svojih učiteljih »Goriška Straža« očita naprej »stupini«. Zela se zbira krog dnevnika »Edinost« da je začela stalno in ostro napadati »Prosvetno zvezo«. Stara pesem. Oni napadajo ne samo stalno in ostro, ampak perfidno in ko ni na deseti napad nekaj odgovorimo v svojo obrambo, tedaj smo mi napadali in razdirali, a oni nedolžne žrtve naš članek je bil namreč odgovor na razne napade v »Malem listu« in »Goriški Straži« na tajnika Zveze prosvetnih društev in na to Zvezo samo. Nadalje navaja »G. S.« razne »napade« našega lista na posamezne ustanove in liste. Ogledimo si te »napade«! Mohorjeva družba je bila že ob ne rojstvu od nas napadana. In vendar nismo storili drugega nego da smo prinesli par člankov iz peresa tistih duhovnikov, ki so pred Mohorjevo družbo ustanovili z istim ciljem »Goriško Matice« in ki so se branili proti razdiralnim strankarskim namenom Mohorjeve družbe, katere ni bilo treba v obrambo krščanskih načel, ker so bila ta zastopana v »Goriški Matici« zadosti dobro po odličnih duhovnikih, kakršni je bil med drugimi nepoznani rajski dr. Anton Gregorčič. Priporočamo še, da je bila »Goriška Matica« ustanovljena z dovoljenjem in odobrenjem goriškega kneza nadškofa.

Druge naša žrtve naj bi bil »Gospodarski list«. S tem listom smo se pečali še le po opevovanih strupenih napadih na »Gospodarski vestnik« in na naša društva in naše pristaje od strani »Malega lista«. Nismo »Gosp. lista« napadali, temveč le zavrnili krivice napada g. bčeka in pojasnili, kako je nastal »Gosp. list« in zakaj je bilo treba izdati »Gospodarski vestnik«. Dokazali smo pri tem, da so društva, ki so ustanovila »Gosp. vestnik«, bila pred leti pripravila s sodelovanjem dr. Besednjaka in pod vodstvom inš. Rustje že vse za izdajanje »Gosp. lista«, da jih je pa goriška zadruga zveza zahrbtno v tem prehitela z izdajanjem lista pod istim imenom in z isto svrhu in da potem niso hoteli pripustiti omenjena društva k sodelovanju na tem podjetju.

Isto je tretjo našo žrtvijo »Pučim Prijatelj«. Zagrešili smo samo to, da smo včasih zgubili potrpljenje in odgovorili na kakšnega izmed njegovih neštevilnih napadov na nas, naše ustanove in naše ljudi. Najhujše smo proti njemu zagrešili s tem, da smo obojali njegov napad na osebno in družinsko čast v borbi za pravice našega naroda ovislega moža.

Na očitek, da neprestano besnimo proti »Goriški straži« se sklicujemo na svoje članke, iz katerih zopet sledi, da smo se samo branili proti njenim napadom. Seveda je vse to v očeh teh gospodov neodpušljiv greh, kajti najbrže je v sv. pismu kaj zapisano, da smejo tisti, ki se označujejo za »krščanske«, napadati svoje ga bližnjega, kolikor hočejo, in da je velik greh se pred takimi napadi braniti.

Iz naše upravičene obrambe pa sklepajo ti gospodje v smislu svoje politične desure, da smo mi proti krščanstvu, proti krstu itd., ker smo rekli, da odklanjamo svetovno-nazorne strankarske boje. Na to podtikanje pa bomo odgovorili v prihodnji številki. Za danes naj zaključimo s tem, da zopet ponatiskamo dotična mesa iz našega članka, tako da si bo mogla napraviti naša javnost primerno sodbo o tem, kdo napada; a kdo se le brani. Evo torej sedaj, kaj smo dobesedno pisali v našem članku:

Zopetno izhajanje »Slobodnega doma« pomeni, da je obznana med HRSS pravzaprav ukinjena in radikali so storiili s tem prvi korak, da polakejo svojo dobro voljo. Ko konča svoje delo tudi anketa glede nepotrjenih radičevskih mandatov in ko bodo izpuščeni iz policijske internacije dr. Maček in tovariši, potem bo ustvarjena podlaga za oficijelna pogajanja in tedaj doživimo morda drugo senzacijo, da postanejo radičevci kraljevi ministri. — Ne trdim, da se bo to tudi zgodilo, toda po sedanjem razvoju je to nad vse mogoče.

Zanimive so tudi govorice o frankovcih in njihovih pogajanjih z radikali. Frankovci so sila slabotna stranka in v vsej Hrvaški so dobili pri zadnjih volitvah samo okoli 2400 glasov. Zato je naravno, da se radikali ne pogajajo toliko s stranko frankovcev, ko samo z njihovimi pristaji. Radikali pač nimajo ničesar proti temu, če pomnože svoje število na Hrvaškem za 2000. Jasno pa je, da je vsled maloštevilnosti frankovske stranke izključeno, da bi mogli vsi frankovski voditelji biti nagrajeni za vstop v radikalno stranko. In tako vidimo, da se eni pridno pogajajo zase in seveda tudi za frankovce, drugi pa te svoje bolj srečne pristaje izključujejo iz stranke. Je pač hudo, če ne morejo priti vsi do nagrade.

Skupščina se sestane v torek, dne 28. t. m. Najprej bo rešila stanovanjski zakon in sicer gotovo do 30. t. m., da bo 1. maja zakon že objavljen v »Službenih novinah«. Kot drugi zakon pride na vrsto invalidski zakon, ki bo tudi kmalu rešen. Kateri zakon pa pridejo za tem na dnevni red, je negotovo. Največ izgledov ima še zakon o kmetijskih kreditih, dočim so šanse tiskovnega zakona zelo padle. V sekciji zakonodajnega odbora za proučevanje tiskovnega zakona je bilo celo v vladnih vrstah precejšnje nerazpoloženje proti temu, gotovo nemogočemu načrtu in značilno je, da je bil za spremembe od vladnih poslancev najbolj vnet poslanec Živković, ki velja kot zaupnik Pašičev.

Program skupščinskega dela pa zavisi seveda tudi od pogajanj med radikali in radičevci. Zato je ves položaj nejasen in do 28. t. m. bodo cvetele še najbolj raznovrstne kombinacije, dokler ne bo izjava radikalov razgnala vse nejasnosti na političnem polju.

V interesu države bi bilo, da bi se ta izjava izvršila čim preje in da bi se z njo omogočil sporazum, ki je z ozirom na jugoslovske dogodke še zlasti potreben. R. S.

»Goriška straža« dobro ve, da je »Zvezi prosvetnih društev« po njemu idejni usmerjenosti namen gojiti narodno prosveto. Pri tem pa vedno strogo pazi, da izloči vse, kar bi moglo povzročati svetovno-nazorno, strankarsko cepljenje. Kajti ogabnih predvornih strankarskih bojev (ki nam jih še sedaj »Mali list« dan za dnem servira — in »Straža« polagoma leze za njimi) si ne želimo več, in si jih tudi ne moremo privoščiti v našem ogroženem narodnem položaju. Da je taka idejna smer možna, ve »Goriška straža« prav tako dobro, kot mi. Na katoliškem vseučilišču v Milanu, ali pa boljševiskem v Moskvi, ali na katerikoli drugi univerzi, predavajo o isti znanosti — kajti resnica je le ena. Pravtako se gospodje okrog »Goriške straže« gotovo še spominjajo, da je lanjski katoliški shod v Ljubljani čudnošno zavrnil rabo izraza »katoliška umetnost«, ker da je umetnost le ena. Nič manj pa jim ni znano, da »Zveza prosvetnih društev« ni nikdar nastopila, in ne bo nastopila, niti ne more nastopiti proti veri, saj so vendar ne člani dobri katoliki, nekateri celo zelo odlični. Da pa znanje svoje verske prepričanje pokazati tudi v dejanju, dokazuje njih ravnanje, češar pa o dopisnikih in piscih »Malega lista« ter »Goriške straže« ne moremo trditi. Vera na jeziku še ni vera.

Novodobarjem v pouk

Z dežele smo prejeli sledeči dopis, ki ni le zaslužena lekcija takimenoovanam »slovenskim fašistom«, temveč obenem tudi globokomiselni prispevek k razumevanju ene neke krize, ki jo povzroča in vzdržuje v naši deželi sedanja zgrešena politika raznarodovanja. Naš sotrudnik piše:

Pozabljena »Nova doba«, pardon »Era nova« — da se ne zamerimo — se je na svoji smrtni postelji še enkrat oddahnila. Ze ni bilo več življenja v njej. Ko so pa gospodje tedaj videli, da smo mi in ljudstvo pozdravili z veseljem zaton te mračne in žalostne dobe, v kateri je živela, so se zopet ponovi priplazili po kolenih in šotore in padli na kolena pred svoje gospodjarje, jim lizali pete in berali za poslednji belic, ki jim je šel še od onih tridesetih srebnikov.

Čeravno je pametno razmišljanje o političnih težnjah novodobarjev nemogoče, ker vsa njih propaganda in vse njih miselnje ne izvira iz možganov in razsojanja, ampak iz njih mošenj in trebnja ter iz hrepenjenja po različnih priznanjih, slavi in viličevju, vendar hočemo še enkrat ponoviti kritiko in obsodbo nad tem trebnjarskim klubom.

Da vzamemo stvarno in objektivno problem slovenskega fašizma v Italiji, moramo ugotoviti, da temelji — naj ga opazujemo s te ali one strani — zgolj le na osebni koristi. So gotovi individui v vasi, ki vsled spatenosti svojih značajev ne morejo priti do upoštevanja. In ker je njih glavna napaka ta, da so brezmejno častihlepni in oblastiljelni, se vpišejo v omenjeno stranko. Tako postanejo omejeni gospodari vasi. Razen tega je dobivala ta družba v prvih časih — v zlati dobi slovenskega fašizma — še materialno podporo. Danes je to, vsaj pri širših plasteh, prenehalo, zato tudi slovenski fašizem gineva.

Ko so pa ti brezvestnejši spoznali, da jih bankirji ne bodo redili, ampak da je ljudstvo njih oče in mati, ki jim reže kruh in iz katerega so sami izšli, so se bali obsodbe ljudstva. Začeli so torej tuhati in študirati svoj program. Uganka ni bila težka, učili so se: Pogledajmo, tisti, ki te slepijo z lepimi frazami o tvojem materinem jeziku v šolah in na sodnih in o tvojim svobodnem kulturnem gibanju,

so tvoji sovražniki. Nagovarjajo te k upor. Ko bi se jim pa posrečilo te spraviti v nesrečo, tedaj bi potegnili, napadli žepa in te pustili na cedila. Mi pa te hočemo uvesti v mirno in složno državljansko življenje Italije, ki obstoji edino le v gorečem nacionalizmu.

Tako približno pridigajo naši črnosrajčni preroki. K temu moramo pripomniti sledeče: Kaj pojmujejo oni pod besedo »nacionalizem«? Ravno v zadnji številki »Nove dobe« se nahaja »razlaga«, namreč v tem smislu, da je po njih mnenju Slovenec nacionalen le če ljubi Italijo in pri tem zaničuje slovenski jezik. Ali mislijo ti gospodje, da je človeško misljenje podvrženo istim zakonom kakor njih trebnji, ki se privadi sedaj kranjskim žgancem in klobasam, sedaj nemškim »knedeljem«, sedaj volti napolitanski »pašti«? Ni tako, kakor mislite vi kratkovidneži. Ravno s to zmoto se izdajate, da vam v političnem delu ne gre za drugo nego za trebnji. Samo človek, ki je rojen Nemec, je lahko Nemec, in človek, ki je rojen Italijan ali Sloven, je lahko Italijan oz. Sloven. Absurdna je trditve in zahteva, da postane čistokrven in zaveden Italijan Slovenec. Čemu to mrcvarjenje narave, ki je vsakemu dala svoje, ustvarila vse jezice enako vredne, materinskega najljubšega. Spomnimo se na definicijo naroda, ki bi bila: Nacija ali narod je zajednica ljudi, torej del človeštva, ki jo veže skupen jezik ter zavest skupnosti, zrasla iz zgodovine političnega in kulturnega življenja in stremeljenja. Če je ta naravni zakon pregrešen, tedaj je treba stvarniku napraviti krivdo; človeški razum in srce pa pravita, da je vse kaj drugega nego pregrešen.

Nemogoče ti nam je torej predtavljati, kako mislijo Italijani, čigar posebnost je, da ga veže na italijanski narod njegov materin jezik, ista zgodovinska zavest, bodisi političnega ali kulturnega življenja, preleviti v Slovana. Ima to sploh kakšen pomen, namreč pameten in človečanski? Vsak pameten človek bi rekel da ne, saj s tem, da človek pripada temu ali onemu narodu, temu ali onemu plemenu, v svojem bistvu ni nič boljši, niti ne slabši.

Ločiti pa je potrebno pojme nacija in država. O prvem smo govorili dovolj. Država pa je socialna institucija, ki pomaga in kaže pot svojim podanikom do mirnega in koristnega življenja, do napredka, kulture in blaginje. Poleg tega lahko omenimo, da so enonarne države in večnarnode države ali to mi bistvo države. Državljan veže torej neposredno tudi vez lastnih interesov v gorističnem smislu. Razume se, da je človek lahko državljan in dober državljan Italije, Francije, Anglije itd., čeprav ni Italijan, Francoz, Anglež itd., le če država spoštuje njegovo nacijo kot individualnost. Če pa država zatira podrejene narode, potem se v njih, kljub vsej pažnji in vsemu varstvu, vzbudi irendentizem, ki ji prinese posledice. Lep zgled za to nam je razpad Avstro-Ogrske.

Da se vrnemo od teh splošnih problemov k našemu, ki je za nas še posebno aktualen, ugotovimo, da Slovani ne bodo imeli vzroka biti nezadovoljni z državo, v kateri bivajo, je potrebno, da ta spoštuje njih narodnost. Da je Italija enojezična in enonarodna država, ta izgovor ne more veljati, kajti narod je nad državo; to so spoznali tudi veliki duhovi italijanske Risorgimenta. Medtem ko je narod naraven pojav, je država človeška institucija, dala človeške izobrazbe in uma. In zahteva Slovanov napram državi, da naj nam ta država v materinem jeziku, ki edina lahko človeku da zadostne izobrazbe, da naj pusti v naših uradih uradnike, ki jih ljudstvo razume, da naj pusti slovenskemu živju v Italiji svobodnega razmaha na kulturnem polju itd., je upravičena. Bog jo je zaplaval vsakemu v srce. Zato dokler bo država ostala gluha za te zahteve, ne more pričakovati, da se bodo Slovani počutili srečne.

In demagoški okrog »Nove dobe« jo varajo. Ljudstvo ne pozna novodobarske logike, ampak samo ono logiko, ki mu jo je narava dala v obliki hladnega razuma, srca in ki jo vsak dan preskuša v življenju. Narodnost se ne da spremeniti, človeška narava se temu protivi.

Našim društvom

Našim društvom, ki prirejajo veselice, predelave in kakršnekoli zabave, priobčimo naš list drage volje reklame za prireditve in jim gde tudi drugače v vsakem oziru na roko. »Edinost« je vedno smatrala za svojo narodno dolžnost, da na ta način pripeva k razvoju našega društvenega in kulturnega življenja sploh, zavedač se, da vrši s tem eno izmed svojih najvažnejših narodno-kulturnih nalog. Moramo sicer podčrtati razveseljivo dejstvo, da je pri posameznih društvih precej dobro preskrbljeno za društveno propagando potom tiska. To je velikega omena, zakaj tudi propagandno delovanje spada brez dvoma k samemu bistvu društvene organizacije. Važnost propagande je tako velika, da se lahko reče, vsako naše društvo bi moralo imeti poseben propagandni odtsek, ki bi skrbel za sistematično propagandno službo z besedo in predvsem pa po našem časopisu. Večina naših društev je že poskrbela v tem smislu in pri njih delu — je propagandna služba naravnost izborna. Mislimo pa, da bo le na korist vestranskemu razvoju našega društvenega življenja, ako opozorimo tu na precej velik nedostatek, ki ga je še treba na vsak način odpraviti. Medtem ko se posamezna društva brigajo za propagando do prireditve z vno, ki je vse hvalje vredna, se žal ne more reči isto glede propagande po prireditvi sami, in vendar je brezdvomno ta del propagande najvažnejši.

Tu mišljamo na poročila o poteku prireditve, brez katerih ostane vsa reklama nekako nedovršena in ne dosega onega učinka, ki bi moral sicer slediti. Vsem našim društvom, katera objavljajo svoje prireditve v »Edinosti«, priporočamo vsled tega nujno, naj poskrbijo — v svojem lastnem interesu pa tudi v spodbudo vsemu našemu ljudstvu — da bo takoj po prireditvi objavljeno v »Edinosti« tudi poročilo o njenem poteku. K predpripravi za prireditve, naj bo kakršnekoli vrste, naj spada povsod tudi določitev poročevalca, ki naj poroča takoj našemu uredništvu o uspehu. Neobhodno potrebno je, da se sodelovanje med našim listom in društvi še bolj poglobi, da postane društvena propaganda še silnejša in učinkovitejša. V ta namen pa nam je neobhodno potrebna pomoč naših društev v smislu, kakor smo zgoraj omenili.

Prepričani smo, da bo našel ta naš poziv v interesu našega društvenega življenja in našega kulturnega razvoja vsemplen odziv pri vseh naših društvih.

V prid prvoozbajenim slovenske ljudske škole v Rojnu priredil Slovenske deklitka Marijana Družba v Rojnu (vicolo d. Rose 13) danes popoldne ob 5. uri veselišo s sledetnim sporedom: 1) Vastalka, drama v 5 dejanjih. 2) Mle Jere, burka v 1 dejanju.

Darovi se hvaležno sprejemajo.

Ruska emigracija in sovjetska javnost

(Izvirni dopis).

Bili so časi, ko je sovjetska javnost kaj pozornost zasledovala vse emigrantsko delovanje v inozemstvu. To je bilo posebno v času poizkusov intervencije, v času, ko je emigracija na raznih frontah državljanske vojne stala v aktivni borbi proti sovjetski vladi. Sem spadajo poizkusi Wrangela, Savinkova, Bulaga, Balahoviča, Petljura, Denikina, Judenica, Dutova, Ungerna, Popelajeva, Semenova, kronštadska vstaja in sl. V tem času je sovjetska vlada v svojem tisku jako agilno izkoriščala vsak emigrantski poizkus, da je v alarmantnih nadpisih in z jako živimi slikami in v kritičnih barvah predočala sovjetski javnosti gibanje emigracije.

Ko pa je bila postopno likvidirana državljanska vojna, je prenehal tudi potreba za opozarjanje sovjetske javnosti na življenje emigracije, dokler ni prišlo slednjič do današnjega stadija, v katerem je zanimanje sovjetske javnosti za rusko emigracijo padlo skoro na ničlo. Razumljivo je, da se to minimalno zanimanje pojavlja samo v tisku in javnem življenju, ker ni več potreben material za protiemigrantsko agitacijo, toda oficijelna mesta se niso prenehala interesirati za to, kar dela emigracija, kaj namereje, kaj piše, kako živi in s kakimi načrti se bavi. More se celo reči, da je to zanimanje na oficijelnih mestih še večje nego poprej, na vsak način pa bolj sistematično, čeprav se tako zbrani material ne izkorišča za pripraviranje javnega sovjetskega mnenja in neprijeteljski smeri. Samo od časa do časa priklika v sovjetsko javnost po kakšni kapljici tega uradnega zanimanja, ki je osredotočeno v rokah državne politične uprave in ki tu pa tam meče v javnost kako dejstvo, ki pa je že davno znano evropski javnosti. Tako se sovjetski javnosti, o katere protimonarhističnem razpoloženju ne more biti več nikakega dvoma, javljajo vsi manifesti Kirila in Nikolaja, vsi sestanki in kongresi Markova Drugega, vse senzacionalne izjave in vrstah čuvarjev ruske kronske. Ne pozabljaj se niti na to, da je Kiril izdal svoj »papiirni denar«, za katerega jamčijo »vsa bogastva Rusije«, ali da se je neki veliki knez podal na turnejo skozi Severno Ameriko, da zasluži sredstva za svoj obstanek.

Danes je iz sovjetskega tiska popolnoma izginilo sistematsko beleženje emigrantskega življenja. Beležijo se samo važnejši dogodki in vrstah ruskih emigrantov, po večini informativnega značaja, kakor n. pr. smrt kneza Lvova; ali se napravljajo neznatno ironične pripombe, kakor n. pr. o predavanju Kerenskoga v Pragi, ali Averkencovi smrti v čški prestolnici. Kdor je n. pr. poznal uspeh Averkencovega »Satirikon« v Rusiji pred vojno in za časa vojne, se mora res čuditi, da se do danes ni našel niti en sovjetski list, ki bi se spomnil pokojnega humorista, ker je imel on indirektno tudi velikih političnih zaslug.

Toda Averkenco je bil nasprotnik sovjetskega Slično se je godilo tudi prvemu predsedniku začasne vlade. Razen kratke brzojavne vesti se ga ni spomnil nobeden sovjetski list, kakor ne Averkenco.

Pravo čudo je, da vendar en sovjetski list — »Ekonomska časopis« — prmaša v stalni rubrici »Iz zarubežnoj presy« pod psevdonimom »Jux« vsake nedelje dvogovore z vsemi emigranti, v kolikor so kaj napisali, kar Moskvi politično ali gospodarski ne ugaja. V sarkastičnem dvogovoru pripodablja sovjetsko stvarnost v nepopolninski članki in izkrivljenimi dejstvi v »Rulu«, »Dnu«, »Poslednja Novosti« itd. »Jux« večinoma citira izreke iz teh listov, jim dodaje svoj pripombo in se posmehuje v tej koloni.

Kakor se današnji sovjetski tisk malo razume na življenje sinov matuške Rusije v inozemstvu, istotako redkokak »strokovnjak« za emigrantsko vprašanje drži predavanja o tem predmetu. Plakati so navadno zelo senzacionalni s programom predavanja pod vabljenimi in pikantnimi parolami. Tak specialist je prof. Ključnikov, ali občan Gurevič in Menšoj. Ravno nedavno sta govorila Ključnikov in Gurevič v političnem muzeju v Moskvi. Predmet predavanja: »Izumiranje emigracije, njeno razpadanje, gnilost, slabost in politična brez-značajnost« je privabil veliko število poslušalcev. Predavanja so bila poslušana mirno. Samo tu pa tam so bila prepletena s sarkastičnimi dvopili na naslov emigrantskih voditeljev.

Sovjetska vlada, izvajajoč s posredovanjem komunistične stranke integralni leninizem, se je tudi postavila napram emigraciji na nespraviljivo stališče, označeno z besedami svojega učitelja: »Povrni se kot spokojen grešnik, ali se pa sploh ne vračaj!«

Današnja taktika sovjetske emigrantske politike sestoji v tem, da je o emigraciji treba molčati, molčati in zopet molčati in se samo tu pa tam porogati. »Ceps«.

† Ivan Macarol. Včeraj ob 3. uri popoldne je umrl v 80. letu starosti g. Ivan Macarol. Pokojni je bil jako poznan v naših slovenskih krogih, posebno med našim delavstvom. Bil je od ustanovitve član in večkratni odbornik našega »Delavskega podpornega društva« in odbornik »Bratovščine sv. Cirila in Metoda« za cerkevno petje. Podpiral je, dokler so mu razmere dovolile, vse naše slovenske prireditve.

Pogreb bo jutri v ponedeljek ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Piazza Venezia št. 3.

Blag mu spomin!

— Slovo Barkovljanov od mons. Kjudra. Prihod novega župnika. V sredo, 22. t. m. smo se Barkovljani poslovili od našega ljubljenelega, svivolasega župnika, mons. Antona Kjudra, kateri je preživel med nami polnih 25 let. V tej dolgi dobi svojega tihega in skromnega toda požrtvovalnega ljubljenelega polnega delovanja med nami si je pridobil splošno spoštovanje in ljubezen vseh faranov. Preživel je z nami težke in najtežje čase, trpel in čutil je z nami, bil nam je ne samo vzoren dušni pastir, ampak pravi oče. Kaj čuda, da smo se Barkovljani tako težko poslovili od njega! Tiho in skromno, brez vsakih slovesnosti je bilo naše slovo, kakor nam pač velevaljo razmere, toda poslovlili smo se z globoko žalostjo v srcu in z vročo željo, da bi bilo našemu ljubljenuemu velečastitemu gospodu župniku njegovo novo bivališče nad vse prijetno ter da bi mu Vsemogočni naklonil še dolga leta mirnega in srečnega življenja!

Drugi dan po odhodu mons. Kjudra iz Barkovlj je prispel novi župnik, gospod Alojzij Salvadori. Pričakali so ga cerkveni svet in starištvino ter mnogo Barkovljanov, med temi 12 belo oblečenih deklid.

Darovi se hvaležno sprejemajo.

od katerih mu je ena izročila lep šopek in ga nagovorila s sledečimi besedami: »Čaršiti gospod župnik! V imenu barkovljanskih žena in deklet Vam kličemo: dobrodošli v Vasi novi župniki! Prepričani smo, da nam boste pastirovali z ono ljubeznijo, katero je gojil do nas Vaš svivolasi prednik, spoštujmo naš jezik, naše šege in stare naše običaje.« — Novi gospod župnik se je ljubeznivo zahvalil za pozdrav, nakar smo se v sprevedu vrtni v cerkev. V sprevedu so bili tudi šolski otroci z učiteljsvom. — Novi gospod župnik ni sicer našega roda, vendar govori popolnoma naš jezik in vita, ki smo ga zadohili od njega, nam krepi nado, katero je izrekla ob prihodu mala govornica, namreč, da bo novi gospod župnik spoštoval naš jezik in naše običaje in to tem bolj, ker se je v dosedanjem svojem delovanju izkazal kot izborn duhovnik in veskrozi pravičen. V tej nadi novega gospoda župnika najtopleje pozdravljamo!

Društvene vesti

— M. D. P. — Trst. Današnja prireditve Br. Nušić: »Narodni poslanec« se preloži, ker ni oblastvo izdalo potrebne dovoljenja.

— M. D. Sparta v Škledju. Danes nastopi na šentjakobskem odru dramski odtsek M. D. Sparta z dvema mladinskima igrama in enim kupletom.

Zanimanje za to prireditve ni veliko le med šolsko mladino, ki bo imela priliko videti med igralci svoje šolske tovariše, ampak tudi med odraslimi, ki žele videti dve lepi igri kot so »Škrat« in »Čudodelna srca« ter kuplet »Kuha-Muca«. Začetek točno ob 3.30.

Obilne udeležbe pričakuje — Ogorb.

— Javna knjižnica šentjakobske »Citalnice« bo danes poslovala izjemoma od 9.30—10.30 predpoldne.

— Javna knjižnica v Rojnu posluje redno vsako nedeljo od 10—12 v prostorih M. D. »Zarja« pri ex »Maria Longa«. Knjižnica si je nabavila veliko število novih poučnih ter zabavnih knjig svetovno znanih pisateljev. Upamo, da bo občinstvo mnogostevilno obiskalo knjižnico ter s tem pripomoglo pomnožiti število knjig. — Knjižničar.

— Dramatični odtsek ima redne vaje v ponedeljek, torej in sredo točno ob 20. Igralci, so naprošeni, da se udeležijo polnoštevino. — Načelnik.

— Kolaši, sklicujejo za danes ob 14.30 od borovno sejo. Naprošeni so vsi odborniki, namestniki in pregledovalci računov, da se je gotovo udeležijo. Radi važnosti seje je navzočnost vseh nujno potrebna.

Po seji prost izlet. — Predsednik.

— Bernstein: »Tat«. V kratkem uprizori »Citalnica« pri Sv. Jakobu znamenito francosko trodejaniko »Tat«. Premiera »Tatu« bo obenem častni večer igalskega ansambla, ki se je v letošnji sezoni toliko trudil.

— »Citalnica«. — V ponedeljek ob 8.30 vaje za »Tata«.

— V nedeljo 10. maja priredi podr. Šol. društva pri Sv. Ivanu vrtno veselico v korist sekcije pri otroškem vrtu. Ker sta vsa naša skrb in delo posvečena naši deci, se odbor nada, da obilne udeležbe iz mesta in okolice. Bratska pevsko društva, ki so bila vabljenja pismeno, kakor tudi druga, ki bi rada sodelovala, prosimo, da javijo, kolikor možno hitro, naslov pesmi, s katero bodo nastopila.

SPORT

»S. K. Val« — Barkovlje: »Sparta« — Gorica.

Ako bo danes vreme ugodno, bo igrice »Sparta« v Gorici gotovo cilj vseh goriških sportnikov. Tam se srečata v prijateljski tekmi barkovljanski »Val« s svojo prvo četo in goriška »Sparta«.

Toliko prvi, kolikor tudi druga (prej »Primorje«) nista onima, ki se zanimajo za nogomet, nepoznani. Obe četi imata za seboj lepe uspehe, iz česar sledi, da bo današnja tekma posebno zanimiva in to tem bolj, ker je ta tekma prva med tržaškimi in goriškimi moštvom. Začetek tekme ob 3.30.

— S. K. Val v Barkovljah poziva vse igralce I. čete, da se zberejo ob 10. uri pri »Rumeni hiši« v Barkovljah, od koder bo odhod na Opčine.

Istotako so naprošeni vsi kolešari, da se zberejo na določenem kraju vsled sklepa večerajšnje sestanka.

— T. V. K. Sirena ponovno poziva rodoljubce, naj ne prezrjo razposlane okrožnice. Če je kdo cek izgubil, naj podpora, ki jo je našemu klubu določil, pošlje potem poštne nakaznice na naslov: »Tržaški veslarski klub Sirena v Barkovljah«. Vsako najmenzejše nakazilo bo dobrodošlo. Upošteva naj se veliki pomen naše ustanove in dejstvo, da bomo le z združenimi močmi dosegli, da bo Sirena tekmovala z drugimi svetovnimi veslači. Vsakdo naj po svojih močeh pripomore, da bo dolgo pričakanih vredno poplačano s tem, da se končno izpremeni v resničnost. Nekaj lažji za vaje že imamo, — a potrebujemo še vsaj par dirkalnih jol. Te slednje stanajo pa mnogo denarja — a denarja ni... Ker se temu mora op

S. D. Adria — Općine ter II. četa M. D. „Zarja“ — Rojan. V slučaju slabega vremena se tekmici prenesejo na prihodnjo nedeljo.

Danes točno ob 1. uri naj se snidejo pred cerkvijo sledeči nogometaši I. čete: Golob, Haber, Pokelšek, Heršak, Stok E., Novak M., Švab, Šarbec, Pečar, Bucik I. in Novak D.; ter sledeči II. čete: Strgar, Tenec, Miloš, Plesničar, Novak V., Spacal, Bucik II., Novak E. II., Ban, Skapin. (Stok Marij, Uršič in Rijavec). Na to se odide na Općine.

Iz tržaškega življenja

Nenadna smrt na ulici. Včeraj popoldne okoli 17. ure so ljudje, idoč po ulici Arcata, videli, kako je nek star mož, ki je peljal po omenjeni ulici štirikolesni ročni voziček, nenadoma obstal, zakrilil z rokama po zraku ter se zgrudil na tla. Navzočni so moža, ki je oblaš nezavesten, prenesli v bližnjo lekarno „Piccola“, kamor je kmalu potem dospel zdravnik rešitve postaje, ki je na prvi pogled uvidel, da je stanje moškega smrtno nevarno. Dal ga je nemudoma prepeljal v mestno bolnišnico, a že tokom prevoza je reševca dohitela smrt.

Mož je oblečen po delavsko, star je kakih 60 let; ima plave, precej osivle lase in brke; pri njem so našli kovinasto tobačnico, žepni nož in denarnico z zneskom 10 lir, a nobene listine, ki bi omogočila ugotovitev njegove istovetnosti.

Neprijetna kopel krojača. Zelo neprijetna nezgoda je sinoči doletela 35-letnega krojača Andreja Novaka, stanujočega v Herculijah. Okoli 18. ure se je vračal s parkom „Capodistria“ iz Kopra, kamor se je bil podal po opravkih, v naše mesto. Ko je parnik pristajal k obrežju Nazario Saura, je Novaka nenadoma obšla slabost in v hipni omotici je padel čez ograjo v morje. Vrišč, ki je nastal radi dogodka med številnimi potniki, je vzbudil pozornost kapitana, ki je dal takoj ustaviti stroj, dočim so mornarji vrgli ponesrečenca, ki je medtem priplaval na površje, rešili pas. Z vrvmi in drogami so nato izveliki moža iz vode ter mu podali prvo pomoč. Nekaj mestnih stražnikov je poklical na lice mesta zdravniške rešitve postaje, ki je ugotovil, da stanje ponesrečenca ni nevarno; mož se je le napil slane vode in se najbrž tudi pošteno prehladil. Bil je prepeljan v mestno bolnišnico, kjer bo moral ležati par dni. Hujših posledic nezgoda menda ne bo imela.

Menjalničar Coen zopet izpuščen. Kakor smo včeraj poročali, je bil menjalničar Ugo Coen v petek pozvan na kvesturo ter po zaslišanju pridržan, ker je bil osumljen, da je nepravilno razpolagal z varnostnimi papirji, ki jih je deponiral pri njem neka oseba, s katero je bil v kupčijskih stikih. Pri pregledovanju Coenovih trgovskih knjig, ki ga je izpril predsednik gremija borznih metarjev Menotti Morpurgo, se je pa ugotovilo, da je bil sum popolnoma neutemeljen, kajti knjige so bile v redu.

Zato je dotična oseba, ki je nastopila proti Coenu, preklicala ovadbo in Coen je bil takoj zopet izpuščen.

Pomorska nezgoda. Včeraj zjutraj se je na parniku „Argos“, zasidran v prosti V. E. III., ponesrečil 17-letni pomorščak Ivan D'Arrigo, doma iz Cataneje na Siciliji. Mladenič je prišel pri delu pod verigo parnega vitla, ki ga je stisnila s tako silo, da mu je roko zlomila na več mestih. Ponesrečenec je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer se ga sprejeli v kirurški oddelku. Zdraviti se bo moral kakih 6 tednov.

Zlikovci v šoli. Neznani zlikovci so se predvčerajšnjim priključili v večjo pomorsko akademijo na trgu Studi št. 1 ter ukradli 6 volnenih maj, last žene tamošnjega školskega sluga. Maje so bile vredne 250 lir. Tatvina je bila prijavielna orožnikom.

Vesti iz Goriškega

Dole nad Idrijo. Naša občina leži na meji vzhodno od Idrije. Kakor v vseh obmejnih krajih, se nahaja tudi pri nas številna finančna straža, ki dostikrat ne vrši samo svoje dolžnosti, marveč tudi čestokrat pravo brezpotrebno nasilje nad našim ljudstvom. Ker smo Slovenci in zato znano potrpeti, smo zamolčali že nekaj takih slučajev. Ne moremo pa zamolčati dogodka, ki se je zgodil dne 21. t. m. nekemu posestniku naše občine. Kakor znano, imajo kmetje ravno sedaj spomladi mnogo dela z obdelovanjem njiv; posebno se izrabljajo lepi dnevi, ker večkrat nagaja vreme. Tako je tudi omenjenega dne posestnik Bogataj Lovre, za Kolkom, občina Dole št. 12, ves dan delal s svojimi konji. Po končanem delu okrog pol osme ure zvečer, ko je gnil posestnikov sin, ki je lansko leto doslužil vojake, konje k par sto metrov oddaljenemu studencu pit, je medpotoma prišel streljati nanje neki korporal finančne straže, ko so bili komaj sto metrov od hiše; en konj je takoj padel in obležal, drugi pa se je obrnil in priletel do doma, kjer je omagal. Konja sicer nista bila takoj mrtva, vendar je bilo vsako zdravljenje izključeno. Namesto vode po končanem delu sta bila deležna puškinih kroglej. Kaj je napotilo finančnega stražnika, ki je konje, ki jih je dotični posestnik imel že nad tri leta, dobro

poznal, do tega junaškega dejanja, ni znano. Po izvršenem činu se je baje izjavil, da mu je žal, da ni še posestnikovega sina ustrelil. Na lice mesta, kjer so ležali ustreljeni konji, se je podala takoj drugi dan, ko je bil dogodek prijavljen, vojaška komisija z g. majorjem iz Idrije in občinskim živnozdravnikom g. dr. De Franceschi-jem. Kdo bo posestnika, ki vsled izgube svojih konj trpi nad šest tisoč lir škode, nadomestil ubite konje ali škodo povrnil, je težko vprašanje, ki se mora pravično rešiti. Radovedni smo, kako bo višja oblast nagradila junaško dejanje brezvestnega in krutega finančnega stražnika.

Dogodek je napravil na prebivalstvo mučen vtis, ki naj se popravi s tem, da se posestniku povrne vsa škoda in se mu tako da zaščeno.

Iz tržaške pokrajine

— Št. Peter na Krasu. V nedeljo, 19. t. m., smo spremili na pot v večnost našega vrliga fanta Jožeta Celharja, ki je preminil po kratki a mučni bolezni. Krasen pogreb, kakršnega št. Peter ni zlepa videl, je pričal o njegovi prikljubnosti v občini. Toda tega ne bom posebej omenjal, ker ga je vsakdo, ki ga je poznal, moral le hvaliti, in mislim, da ni ničogar, ki bi mu mogel očitati kaj slabega. Hočem se le — kot predsednik S. d. „Sneznik“ — posloviiti od našega vzorčana kar pri njegovem odptem grobu ni bilo močnega, in to radi prepovedi g. kurata Kramarča.

Dragi Jože! S. d. „Sneznik“ se poslavlja od Tebe, svojega soustanovitelja in odbornika. Težko je to slovo in srca nam ihte ob Tvojem grobu. In kako ne bi! Bil si nam zvest tovariš in brat, tiho je bilo Tvoje delo toda vztrajno in odločno. Že v najhujši bolezni, ko si bil že na poti v večnost, Ti je bilo na srcu naše mlado društvo in vedno si govoril le o njem. Hvala Ti zato, Jože, iskrena hvala! Pokazal si nam s tem, da ideali presegaš bolezni in da so močnejši od smrti. Smrt, ki ne izbira, je vzela Tebe, izmed dobrih najboljšega! Zakaj si šel, Jože, zakaj si nas zapustil! Naša polja rabijo delavcev, naše njive niso še izorane, toliko je še dela! In Tebe ni več med nami! Spominjam se dneva ustanovitve S. d. „Sneznik“. Obljubili smo si: Če nas vse zapusti, mi vzdržimo. In da smo vzdržali, pripada Tebi glavna zasluga. Zato plakajo naša srca. Zato se krčijo v bolestin, ker Tebe, ki si se toliko trudil, ni več. Zadrži se poslavljamo od Tebe Jože, kličemo Ti naš poslednji zdravilo in na svidenje v večnosti! — Preds. Josip Vadnjak.

Vesti iz Istre

— Ilirska Bistrica. Danes ob 4. popoldne gostuje pri nas „Citralnica“ iz Trsta, ki uprizaro znamenito D. Nicodemiovo trodejaniko „Scampolo“, s katero je dosegla „Citralnica“ tako lep uspeh že v Trstu, Gorici in Postojni. Igro režira A. Sirok. V glavnih vlogah nastopita g. Terčič in gđica Hervatinova. — Kdor se hoče pošteno zabavati in hoče biti deželen še lepega umetniškega užitka, ta pride k tej predstavi!

DAROVI

2 člana in en prijatelj M. D. P. — Trst (sedaj službujoči v Milano) darujejo Lit 15.— „Šolskemu društvu“. Zavedne mladeniče, ki se tudi v daljni spominjajo tega prekornega društva stavimo za vzgled drugim.

Gospod Gregor Zidar daruje Lit 50.— Magdalenkemu otr. vrtcu.

V Sežani se je pri N. N. nabralo Lit 16.— za „Šolsko društvo“.

Ob obletnici smrti Franca Samec iz Tevč, daruje ga Vinka Samec Lit 10.— „Šolskemu društvu“.

V isti namen daruje Rita Antunovič 5 Lir za „Dijaško Matiko“ (denar za D. M. hrani Šol. društvo.)

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU je preselila svojo centralo iz ulice Raffineria št. 7 v ulico Torre bianca št. 19 (v hišo Tržaške posojilnice in hranilnice) tel. št. 4439.

Istotam ima razprodajo semen, umetnih gnojil in dr. kmetijskih potrebščin.

Naša zavarovalnica „UNION“

je največja svetovna zavarovalnica
Dolinski kapital Fr. 20 Milijonov, zav. kapitali v veljavi čez 70 Milijardov Fr.
Ustanovljena 1828.

Generalni zastopnik

AVGUST RAVNIK - GORICA

Via Barzellini št. 2, I. 43

— Zastopniki se še sprejemajo. —

S tužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da je naš nepozabljeni

Filip Adamič

trgovec

danes zjutraj, po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu preminul.

Pogreb draga pokojnika se bo vršil v ponedeljek ob 9.30 uri iz hiše žalosti v via Irene della Croce št. 3.

TRST, 25. aprila 1925.
Marija roj. Kranjc, soproga; Anton, brat in ostali sorodniki.

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.— Debele črke 40 stotnik beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.— Kdor išče službo, plača polovično ceno.

MOTORNO KOLO „Janes“ v popolnem stanju, se prodaja. Via Madonna del Mare 9. 552

SIVILJA, prvovrstna moč, izvežbana na Dunaju, v Zagrebu in Budimpešti, izdeluje vsakovrstno oblačilo. Priporoča se boljšim družinam. Viale XX settembre 91 vrata 10 553

NAJDI TELJ na Greti izgubljene torbice dobi za povrnitev nagrado. Via Scorsola 492. 554

STOKOVA knjigarna išče poštenega, krepkega dečka. 555

PEKOVSKI vajenec in učenka se iščeta. Jančar — Divača. 556

MODISTKA, odličkovana v Parizu, izdeluje in popravlja klobuke. Božič, Corso Garibaldi 15/III 557

SIVILJA, izurjena, izdeluje in popravlja obleke. Corso Garibaldi 15/III desno 558

KDOR ŽELI kupiti ali prodati, hiše, vile, posestva, zemljišča, trgovine, tudi posojila, v mestu ali okolici, naj se zgleda pri Biščaku, via dei Gelsi 6/II. 559

OMARA, nočna omara, zrcalo, postelje, umivalnik, ura, gramofon, „Singer-jev“ šivalni stroj, se prodajo. Acquadotto 60, mlekarina. 560

TRGOVINA sadja in zelenjave, pripravna za brivico, mlekarino ali drugo, prazna ali z opremo se odda. Naslov via Milano 29, Bufet. 561

SREČO, preteklost in bodočnost življenja povzema miromant v Via Pietà 12, vrata 6. 562

KOLARSKA in podkovaška delavnica, v bližini proste luke, dobro vpeljana, se prodaja radi odhoda. Naslov pri upravništvu. 563

IŠČE se služkinja z dobrimi spričevali, ki zna kuhati, Dobra plača. Dr. Pretner, Pendice Scorsola 336. 564

URARSKI pomočnik, z večletno prakso se sprejme takoj. Ivan Bizjak, urar, Postojna 191. 565

MLADENIČ, sedlar in tapetnik, išče službe v mestu ali na deželi. Naslov: Lah Edvard p. Dutovlje 66. 566

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz izvoz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pisalnega i. t. d. papirnatih vretic ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 51

TRGOVINA OBUVALA

Via G. Vidali št. 9

prej Via Scorsola, poševno Corso Garibaldi.

2000 ženskih čevljev od L 30.— naprej, 500 moških čevljev od L 40.— naprej;

Izbera sandalov in otroških čevljev po najnižjih cenah

v vsem tržaškem mestu.

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

NA DROBNO! — NA DEBELO!

S potrim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani soprog, tati, stari in prastari oče

IVAN MACAROL

danes ob 3. uri pop., v starosti 80 let, previden s svetotajstvi, zatisnil svoje blage oči. Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v ponedeljek, dne 27. t. m. ob 15. uri pop. iz hiše žalosti Piazza Venezia št. 3 v cerkev Marije pomagaj (stari sv. Anton) in od tam na pokopališče k Sv. Anđ.

TRST, dne 25. aprila 1925.
Helena Macarol, soproga, Rajmund Korbán, zet, Josip Macarol, župnik v Škledju, bratranec, in vsi ostali sorodniki.

Pogrebno podjetje Nuova Impresa Corso V. E. III 47.

GIUSEPPE SPECHAR - TRST

Via S. Caterina 7, vogal Via Mazzini

naznanja cenj. odjemalcem, da je prejel veliko izbero blaga za moške in ženske obleke najlepših in najzadnjih novosti, katerega prodaja po najzmernejših cenah.

Specijaliteta angleškega in češkega blaga

Sprejemajo se naročila po meri

SABICA, avtorizirana, sprejema nosenče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zadržana. Slav. vec. Via Giulia 29. 64

ZOBOTEHNIČNI AMBULATORIJ

prej EGIĐIJ SCHIFFLIN 334

Via Sette Fontane št. 6

odprt od 9 do 12 in od 15 do 19

v nedeljah in praznikih od 10 do 12

Ljudske cene Ljudske cene

Edina zaloga drobnarije na debelo

Eugenio Pincherle

Gorica, Piazza della Vittoria 24

Telef. int. 166 Ustanovljena l. 1855

Najstarejša tvrdka v tej stroki

Priporoča se trgovcem, kramarjem

in krošnjarjem. 281

Zmerne cene. Postrežba točna.

TVRDKA

GIUSEPPE STRUCHEL

Trst, Via Mazzini 36 (vogal Via S. Caterina)

Vrhu bogate izbere vsakovrstnih tkanin, volne, svile in bombaževine za sedanje sezije

VELIKANSKA IZBERA

belega volnenega, bombažastega in svilenega 59

BLAGA ZA BIRMO

kakor tudi pajčolanov, trakov, rokavic, rož, čipk itd.

Vse blago je najboljšje vrste in po najnižjih cenah

Svilenine

Konkurenca konkurenci

Svilenine

Oglejte si izložbe

Blocchisti Triestini

S. a. g. l.

Via Gioacchino Rossini 26 (vogal Zonta)

Svilenine — draperije — bombaževine

pletene — nogavice. — Posebni popusti

preprodajalcem. — Na drobno in debelo.

Konkurenca konkurenci

Svilenine

Svilenine

GORIČANI! Danes 26. aprila ob 3. in pol vsi na igrišče „SPARTE“ k tekmi „VAL“, Trst - „SPARTA“, Gorica

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA:

(88)

Moč preteklosti

Roman v treh delih.

Iz rušine prevedel Ivan Vouk.

— Pozabiva sedanost in živiva preteklosti, grof Di Montignoso.

Mehanično je baron prijel čašo in jo izpraznil; v tistem hipu je imel občutek, kakor da ga je nekdo močno udaril po glavi, a okrog njega se je vse treslo, živjalo, kakor da se zidovi rušijo; potem se mu je zdelo, da leti z vetrom v neko črno brezno. Ti občutki so skoraj hkratu prenehali in znašel se je v prejšnji sobi Giovanne, toda sam, deklica je izginila.

Truden se je naslonil k zidu in se zamislil, da bi si razložil čudno stanje, ki ga je zdaj preživljal. Še močnejše je bil zavedal dvojstvenosti svojega bistva, toda njegova resnična osebnost barona Roteršilda je zbledela in stopila v ozadje, v ospredje je silila ona druga, polna drugih misli, drugih interesov in ga je vedno bolj obvladovala. Prvič se je jasno čutil Paolo Montignoso, v njegovih žilah je tekla kri z ognjenim

tokom, a telesno se je počutil močan in lahek kakor nikoli poprej.

Kakor avtomat se je podal v sobo, v kateri je nekoč bival grof Paolo, in prav nič se ni začudil, ko je priskočil k njemu velik pes - hrt z radostnim cviljenjem. Stisnil je k sebi glavno pametne živali in jo pogladil po svilnati dlaki.

— Negus, moj zvesti Negus! — je ponavljal.

V spalnici je zdaj vse dišalo po življenju in redu. Na mizi, sredi dvorane, je stal velik šop cvetlic, svečniki so goreli, a ko je baron vstopil, se je pojavil iz temnega ogla star služabnik s čudnim izrazom v obličju. Molče ga je slekel in ga oblekel v kostum iz srebrastega brokata in atlasa višnjeve barve, a na vrat mu je obesil zlato veržico z medaljonom ter mu podal kapo z belim peresom, ki je bilo pritrjeno z rubinasto priponko.

V zrcalu se je zdaj odseval novi človek; to ni bil več blede, življenja siti, brezbržni baron Roteršild, ampak pravi Paolo Di Montignoso, — ponosni in nasilni signor XVI. stoletja, poln sile in kipeče strasti. Dragoceni kostum tistih časov, ki se mu je lepo podajal, je še bolj odražal njegovo prirojeno mu lepoto; tesno se prilagajajo triko iz belo svile je obrisoval prijetno skladnost njegove visoke, vitke postave; cipčasta freza se je čudovito lepo podajala njegovim glavni s temnimi kodri. Radovedno se je baron promatral, kakor da se ni prepoznal. V svojih velikih,

črnih očeh ni poznal tega smelega pogleda, tega ognja, te zavesti o svoji močnosti; ni znal, da so te ustne zmožnosti tako nadutega in preiznema nasmeha. Da, bil je lep in razpolagal je s čari, ki mu pokazorajvo ženska srca; vsa njegova osebnost je izražala mirno samozavest zmagovalca, nežne in krotke, toda istočasno tudi divje in krvoločne zveri, ki preži na svoj plen, se ž njim poigra, a nato ga raztrže in zavre. Čimbolj se je baron naslajal nad seboj, tembolj mu je ugajala nova obleka; čutil je, da se podaja njegovim osebnim čarom, za katere ni do sedaj niti vedel. Burno vzravan je šel iz sobe.

Njegova želja se je izpolnila in stari dom je oživel; šum in gibanje sta zavladala v njem. Sluge, oblečeni v barvah hiše Montignosov, so urno švigali sem in tja in se globoko priklanjali mlademu gospodaru; z dvorišča se je slišal topot in rezgetanje konj in glasno govorjenje; vse je bilo razsvetljeno in do njega so prihajali zvoki petja in glasbe.

Vetopil je v veliko dvorano, kjer je visela strašna slika, toda zdaj je bilo tisto mesto na

Znanost in umetnost

PEROSIJEV ORATORIJ „MOJZES“ v CERKVI NOVEGA SV. ANTONA.

Oratorij je religiozna opera, opirajoča se na besedilo nabožne narave. Glasbena oblika oratorija se bistveno ne razlikuje od posvetne opere; nebstvena razlika pa obstoji v tem, da je skladatelj v oratoriju puščena prosta po poljubnega izčrpanja fantazije, kakor tudi ta nebstvena razlika, da se oratorij scenično ne uprizarja, kar se je pa dogajalo v času postanka oratorija okrog l. 1600.

Preteklo sredo smo slišali Perosijev oratorij „Mojzes“ v cerkvi novega sv. Antona. Oratorij izločen na svetopisemski tekst, je razdeljen v štiri dele: Prolog (Mojzes med pastirji), Goročje grm, Mojzes pri Faraonu in Izhod Izraelcev, Prehod skozi Rdečo morje, Oratorij „Mojzes“ je delo trajne vrednosti. Ostro pojmovanje realnega življenja, združeno z glasbeno zemljanišnostjo je Perosiju pomikalo čopič po platnu, da je naslikal to, kar je zahtevala vsebina. Ako se pojem „oratorij“ ne prilagaja popolnoma temu lepemu delu, ni krivda skladatelja, ki se je moral prilagoditi sicer svetemu, a po večini bolj posvetovalnemu tekstu. Očitno je, da bi se ta oratorij bolj uveljavil scenično podan v štirih slikah.

Perosi je študiral na konservatoriju v Milanu in na Nemškem v Regensburgu. Nemška glasbena logika je vplivala na Perosija v nemali meri. Globoka kontrapunktna izdelba in resna instrumentacija ga oddaljuje od Puccinija in Mascagnija in predstavlja Perosija kot umnega vrtnarja, ki je znal prilagoditi inozemski svetli zračni solncu izliva prav po besedah Nitscheja: „Nemški glasbi je treba več palme, več solnca.“ V „Mojzesu“ občutimo gorko italijansko melodijsko, prekraseno z nemško preračunljivostjo. Ta način Perosijevega tvorjenja se posebno izrazito zrcali v Preludiju „Il roveo ardente“ (goročje grm). Perosi ni dradatik in epična mesta v „Mojzesu“ so bolj blede; pač pa je njegova lirika bogata in bujna. Zato se zdi njegov oratorij kakor travnik v majniku posejan s tisočimi raznobirnimi cvetkami. Njegova lirika izvenji celo iz trdih Faraonovih ust v mehke besede: „E chi è questo Iddio?“ Skratka: Kakor je Smetana komponist poletja, Grieg jeseni, tako je Perosi skladatelj zelene pomladi. Celotno njegovo delo je posebej velična večna pomlad.

Perosi razpeli je zbor v lepem, gladkem homofonem stavku. Med take spada v prvi vrsti: „Sferzati dalla grandine fuggiam...“ in „Così sua gloria...“ Stari Carissimi, ki je pisal lahke, a lepe zборе, je rekel: „Kako težko je skladati lahke.“

V svrhu ilustracije dejanja izčrpa Perosi dober glavni motiv in tudi motive manjše glasbene vrednosti. Če je Perosi tuptam nekoliko popustil v vokalnem delu, je zato dal tembolj izrazito in krepko besedo orkestru. Ilustracija je njegova največja sila.

Oratorij „Mojzes“ se je izjavil vzorno. Prednatanje dirigenta g. Vigna je bilo velkopozorno. Dal je umotvoru tako popolno življenje, da bi se mu sam Perosi poklonil. Veliko pohvalo zasluži tudi prof. Illersberg, učitelj zboru, ki je tako temeljito naučil zborov part. Med solisti se je odlikoval najbolj basist Zambelli (Jehova, Faraon, Raquel). Njegov glas je poln in gorak v sredini in višini, dočim mu je nižina bolj šibka. Baritonist Inghilleri je pel partijo Mojzesa dobro, s prijetnim a ne vselej sočnim glasom. Tenorist Belussi, sicer nekoliko šibek, je vendar hvalevredno predstavljal Arona. Sopranistinja Franchi je s svojim močnim glasom tudi točno odpela vlogo Sephore, le višina je bila nekoliko ostra.

Viktor Šonc.

Za zblizanje med narodi

Povojna Evropa, razkosana in ubita, hoče miru in delu. Razpoloženje, katero je ustvarila vojna, se ne da spremeniti kar od danes do jutri, kajti vojni duhovi, sovraštvo ni nesmiselno početje neodgovornih kričavcev, kateri žalobno danes še delajo, se ni še podelilo. Vse snovanje Evrope, bilo na gospodarskem, bilo na političnem polju, je vključeno v trde sponne obojestrnih duhov. Nepristano rožljanje s sabljo, pričakovanje svetovne revolucije, kar je pa delo samih fanatikov ne pušča do pravega smotnega dela.

Lahko rečemo, da je največ na tem stanju krivo sovraštvo med narodi.

Res da trgovina in industrija ne pozna meje držav. Da je njen razmah svoboden ali kljub temu lahko opazamo sleherni dan, da simpatije in antipatije med narodi prihajajo tudi na gospodarskem polju do veljave, in to žalobno ravno sedaj, ko potrebuje Evropa največ dela in miru.

In kje tiči vzrok? Ako gremo z narodnega stališča, je baš svobodna grupacija Evrope dala vse pogoje in možnosti za zblizanje med narodi. A ti pogoji in možnosti se izrabljajo v nasprotno svrhe. Namesto zblizanja, vidimo, da se postopuje sovraštvo. Narodne manjšine, katere naj bi služile kot most do sprave med narodi in s tem k delu za povzdigo Evrope, se danes izkoriščajo in zatirajo. Skupina ljudi, odlomek naroda se uničuje in ponižuje na stopnjo brezpravne mase. S tem se vrši zločin ne samo med človekom kot takim, ampak nad celim narodom. Hoče se zatreti ta ali oni del naroda kot kulturno skupino, Z zatiranjem se hoče uničiti nacionalizem, ki je enak negovanju kulturnih dobrin, ki stremi po življenju in delovanju za skupno dobro.

Narodne manjšine bi morale po vsem pravu uživati iste pravice in dolžnosti kot drugi, in to ne samo pri nas, ampak tudi drugod. Zapoštljati manjšino se pravi — zapostavljati cel narod, a narod, ki je zapostavljen, noče s svojim tlačiteljem občeati tako, kot bi moral, ako bi le ta upošteval njega kot del naroda, oziroma narod v celoti.

Vzroki, ki nas tu tlačijo, so preveč različni: v veliki meri je krivce soviništni nacionalizem, pa tudi nepoznanje duše in običajev narodne manjšine je jako dosti krivo na temu. Pot do pravega zblizanja med narodi vodi le skozi vsestransko proučevanje narodov, njih duše in značaja. Na podlagi pravega poznavanja mora priti do spoštovanja. Treba je pa tudi temeljite preobrazbe v narodu samem, kajti danes opazamo, da se vzgoja po solah in v privatnem življenju vrši le v nasprotni smeri.

Ena glavnih napak je poveljevanje svojega naroda. Nekateri hočejo namreč na ta način vcepiti v dušo otroka spoštovanje in ljubezen do naroda. Ta pot je napačna, kajti ona vodi le do podcenjevanja drugih in iz podcenjevanja se navadno rodi sovraštvo. V dušo otroka je treba vcepiti spoštovanje do svojega naroda in s tem v zvezi do drugih narodov. Srčna kultura grmanjuje povsod in te je treba, ako hočemo bratstva in sodelovanja vseh za dobrobit Evrope, kajti samo oni, ki

so na visoki stopnji srčne kulture, zahtevajo spoštovanje zase in spoštujejo druge.

Ako hočemo, da bomo spoštovani, moramo poprej dokazati, da smo tega vredni. Treba je predvsem spoštovanja v narodu samem. O narodu, ki kaže svojo razdrapanost in malomarnost, naj si bo iz katerikoli vzrokov, ne moramo imeti dobre sodbe. Treba je torej v domači hiši vse urediti, privržiti duh vzajemnosti in sloge s pravim narodnim ponosom. Narodni ponos pa ne sme presegati meje. Ko so v narodu vsi pogoji za bratstvo, namreč tako bratstvo, ki ni le diplomatični akt, ampak res prijateljstvo, ki prihaja iz širokih plasti ljudstva, takrat lahko samozvestno stopimo pred druge narode.

Narodi se sovražijo med sabo baš radi tega, ker se ne poznajo. Ako bi se upoštevalo razpoloženje in značaj naroda, bi lahko rešili vse spore mirnim potom, kajti ni spora med narodi, ki bi se ne da rešiti mirnim potom, ako to hočejo obe stranki.

Spoznavanje drugih pa sloni na spoznavanju samega sebe. Vse poznati, se pravi vse opuščati: kot med poodinci, tako tudi med narodi. Poti so sicer odprta, a za doseg bratstva med narodi je treba mnogo truda in žrtve. Predvsem so tu poklicani znanstveniki in inteligenca sploh. Ti morajo zastaviti vse sile, da dosežejo pot, ki vodi do sprave. Z vsa vneto je treba pobijati sovinižem in njega delo, skrbeti je treba, da se narodi seznanijo z narodi ne samo površno in enolično, temveč temeljito. Spoznavanje narodov med seboj, to boji naše stremiljenje. Jedro je dano. Kruta vojna ga je ustvarila in to so narodne manjšine. Narodi, ki hrepene po miru, redi in spravi ter bratstvu sodelovanju vseh narodov za povzdigo Evrope, rajši upoštevajo narodne manjšine tako kot svoj narod in želi bodo odobravanje in simpatije vseh. To vodi do bratstva. Stremimo za njim.

Loterijske številke

izžrebane dne 25. aprila 1925.

Bari	18	28	26	43	38
Firenze	13	49	81	40	21
Milano	46	48	32	33	35
Napoli	14	59	31	29	88
Palermo	78	54	45	11	6
Roma	52	90	61	44	20
Torino	13	44	1	78	29
Venezia	62	41	10	11	79

Gospodarstvo.

ZIVNOSTENSKA BANKA V LETU 1924

Čisti dobiček K 45.648.909,71, dividenda 12% t. j. K 24, — na delnico, rezervni zaklad K 172.000.000, — odgovarjajoči 86% polno vplačani delniški glavni K 200.000.000, —

Dne 6. maja t. l. se je vršil 57. glavni občni zbor delničarjev tega največjega trgovskega kreditnega zavoda Čehoslovaške Republike, kojemu bo predložena sledeča bilanca za leto 1924:

Aktiva: gotovina v blag. K 173.279.785,54; vloge pri državni banki in pri drugih bančnih zavodih K 320.016.236,47; devize in valute K 14.747.719,36; menice K 744.618.782,67; vrednostni papirji K 328.646.890,05; konvencionalne udaje K 51.737.603,86; dolžniki K 2.262.434.275,79; hipoteke (pupilarno varne) K 30.642.600, —; nepremičnine (bančna poslopja, centrale in podružje K 41.031.580,04; inventar —, preh. aktiva K 21.742.193,51; skupaj K 4.588.899.667,29.

Pasiva: Polno vplačana delniška glavica K 200.000.000, —; rez. zakl. K 162.949.459,85; penzijski sklad uradništva in uslužbenecv banke K 41.305.103,49; zast. listi K 30.642.600; vloge na hranilne knjižice K 1.461.783.888,56; upniki K 2.615.657.062,36; nedvignjene dividende K 363.036,75; prehodna pasiva K 30.549.506,57; čisti dobiček, vteviš prenos iz leta 1923, K 45.648.909,71, skupaj K 4.588.899.667,29.

Ako prištetemo tej skupni svoti še postavke za jamstva in prehodne postavke, ki se izenajajo in koje niso navedene v bilanci, dobimo končno bilančno svoto od K 5.252.542.220,74. Z dotacijo iz čistega dobička za leto 1924, bodo rezervni zakladi dosegli svoto od K 171.774.421,75.

Takoj, vnovčljiva, aktiva banke od K 1.566.820.843,12 dožakujejo veliko likviditeto zavoda.

Dividenda od K 24 za delnico se bo izplačevala, po odobritvi glavnega občnega zbora, v češkoslovaških kronah, ali v lirah po dnevnem tečaju, pri podružnici v Trstu in pri ekspozituri v Opatici.

UL. TORRE BIANCA št. 19 in ul. Raffineria 7 ima v zalogi:

Semena: krmske pese, korenje, špinace, redkvice, grah, fižol, seme salate, radiča, zgodnje in pozno zelje, cvetoči karfiol, in vsa druga vrsta in cvetlična semena.

Trave: laško julklo, francosko pahovko, (travuljo), mačji rep in travniško bilnico. Detelje: domačo ali štajersko deteljo, inkarnatno in lucerno. Lucerna preiskana in zjamčena, predenice prosta po L 12, — kg. Lucerna druge vrste po L 10,40 kg.

Umetna gnojila: mešanica za krompir, 16 do 18%, kalijeva sol 40% in čilski soliter. Žveplo dvakrat rafinirano in ventilirano. Modra galica angleška v sodih. Prah Caifaro sredstvo za pobijanje perono-

KMETOVALCI in TRGOVCI POZOR!

Detelje	Krajno apno
Krmilna pesa	Leneno seme
Radič zelen	Bizulin
Redkvice	Plugi
Fižol	Slamorenice
It. itd.	Gnojilne sesalke
Superfosfat	Kose „Merkur“
Čilski soliter	Žveplalniki
Kalijeva sol	Škroplince
Modra galica	Gumijev trakti
Žveplo	It. itd. itd.

Ugodna prilika za preprodajalce!

VNOVČUJEMO: Ogija, drva za kurjavo, med, žebelni voski, masla, brinja, riž itd.

Sprejemamo v shrambo in v komistjsko razprodajo vsakovrstno blago.

KMETIJSKO-TRGOVSKO DRUŠTVO
Trst, Via Raffineria 8, Telefon 36-75

spore na trti, na paradižnikih in na krompirju po L 250 kg.

Azol v skatljah od 1/4 in 1 kg.; sredstvo za pobijanje groznega molja, jabolčnega molja in sploh proti vsem žuželkam, ki glodajo listje ali sadje.

Kose „Merkur“ Vulkai itd. v vsaki množini.

Plugi univerzalni znamke Saack št. 7 in 8, make Baecher št. 6.

Bisulfin, zdravilo za na spolovilih obolelo, govejo živino, krajno apno, beke itd.
TRZASKA KMETIJSKA DRUŽBA v TRSTU
UL. TORRE BIANCA št. 19 in ul. Raffineria 7

Boržna poročila.

DEVIZE Amsterdam od 970, — do 980, — Belgija od 122, — do 124, —; Pariz 126,25 do 127,75 London od 117,20 do 117,40; New York od 24,30 do 24,40; Španija od 347, — do 351, —; Švica od 471,50 do 473,50; Atene od 42, — do 45, —; Berlin do 576, — do 592, —; Bukarešt od 10,50 do 11, —; Praga od 72,15 do 72,60; Ogrska od 0,9337 do 0,9341; Dunaj od 0,0940 do 0,0945; Zagreb od 88,05 do 89,25.
VALUTA: Avstrijske krome od 0,0338 do 0,0345 dinarji od 39, — do 39,20; dolarji od 24,25 do 24,35; novci po 20 frankov od 98, — do 95, — funti Sterling od 117,10 do 117,30.
Benediške obveznice 79,75.

LISTNICA UREDNISTVA.

G. dopisniku iz Rihemberga. Prosimo Vas, da nam dognete obširneje opišete, tako da ga bomo tudi mi razumeli. Obenem je potrebno, da nam poveste svoje ime. Tajnost je zagotovljena.

Trgovina mešanega blaga

na najpogostejši točki Maribora, v Jugoslaviji, lokal uporabljiv tudi za vsako drugo stroko, je radi boleznih sodenja lastnika na prodaj po zelo ugodnih pogojih. Kupcu se odstopi tudi lepo stanovanje. Pojasnila daje oglasni zavod Vorsiča naslednik, Maribor.

ZOBOTEHNIČNI AMBULATORIJ

M. BIZJAK

sprejema od 9—13 in od 15—19
ob nedeljah in praznikih od 10—12
Trst, Viale XX Settembre 39, 1
(prej Acquedotto)

Telefon 25-41. 333 Telefon 25-41

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje
kupuje

Zlatarena ALBERT POVH
Trst, Via Mazzini 46

G. Laurenčič
Trst — Viale XX settembre 21
NOVA TRGOVINA
vsakovrsne železnine, orodja in kuhinjske posode

MIRODILNICA
MARIO FERLIN
Sv. Marija Magdalena zgornja 2 Bivio. Tel. 774
Pod ulnico Via Ca na 10 (Vogel Via Madonna del mare)
prodaja na debelo in drobno.

Barve, laži, copiti, šipe, žebli, cement, sadra, žveplo, modra galica itd. — Posrežba na dom.
Bogata izbira slikarskih vzorcev (štampe)
Velika izbira cepilnih potrebščin

V TRSTU V TRSTU
Najpopolnejša izbira
NAJNIZJE CENE

POHIŠTVO
zajamčene kakovosti

M. Steiner, Via Geppa 17

Velika zaloga v prosti luki: Skladisce 2 A in skladišče 7.

BANCO METALLI PREZIOSI

Via della Borsa 2, tel. 12-97
KUPUJE krone, goldinarje, zlat in srebrni denar ki ni v rabi kakor tudi zlato, srebrnalo, platin in dragulje ter jih
(68)
plačuje po najvišjih cenah.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavica in rezerve Dinarjev 60.000.000, —
Telefon: 5—18, 22—98

PODRUŽNICA V TRSTU
CENTRALA V LJUBLJANI

Obreštuje vloge na vložnih knjižicah po 4 %, na tekočih računih po 4 1/2 % vezane vloge po dogovoru. — Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obreštuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo
Podružnice:
GORICA, Brežice, Celje, Cernomelj, Kranj, Logatec, Maribor, ...

Blagajna je odprta od 9½—12½, in od 14½—16 41

Röntgenološki zaved
za zdavljenje in diagnostiko primarija
dr. A. de Fiori
v Gorici, Corso Vitt. Em. III. št. 14
Sprejema od 9-2 in od 2-4

IVAN KACIN - GORICA
Piazza Nicolò Tommaseo št. 29

Tvornica harmonijev, cerkvenih orgel, glasovirjev.
Zaloga raznih godal, strun vseh vrst.
Kupuje in prodaja vsa omenjena godala.
Popravila in uglaševanje.
Prodaja na obroke. (254)

Tovarna lakov in barv, sadra, obližev in emajla
GIUSEPPE MACORIN
TRST, Via S. Maurizio št. 12 — Telefon 29-33

SEVER & COMP.
TRST Via N. Machiavelli 13 TRST
Prodaja
vsa krmilna, zelenjadna in cvetlična semena prvovrstna, zajamčena, po konkurenčnih cenah

Predno kaj nakupite, obiščite
Veliko skladišče pohištva
trrdke
ALESSANDRO LEVI MINZI
Via Rettori št. 1 — Via Maicanton št. 7-13
Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbiri.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA
Sredlajnica v Pragi Podružnica v Trstu Ustanovljena l. 1868
Lastna palača: Ulica Roma 7
Delniška glavica K 200.000.000, — Rezerve K 131.600.000, —
PODRUŽNICE: Ml. Bolešlav, Bratislava, Brno, Nemecký, Brod, Čáslav, Budějovice, Hodonin, Hradec Kralov, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Liberec, Kladno, Mělník, Olomouc, Mor. Ostava, Roudnice, Plzeň, Prostějov, Tabor, Teplice-Sanov, Trst, Usti n/L, Dunaj, Opatica, — AFIL-JACDE v Nešit Avstrij, Jugoslaviji, na Poljskem in na Ogrskem.
BLAGOVNI ODDELEK **SAFES**
Izvršuje vse bančne posle pod najboljšimi pogoji. — Izdaja nakaznice (vagije) Banca d'Italia prosto provizijo.
Brzljavi ŽIVNOSTENSKA - Trieste 60 TELEFONI: 1078, 1089, 2157, 4812

Pohištvo
luksozno in navadno

Gelosa Beniamino & Figli
TRST
Via Carducci št. 20
Telefon 42-33

Specijaliteta masivnih sob iz bukovega lesa, po zmernih cenah.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavica in rezerve Dinarjev 60.000.000, —
Telefon: 5—18, 22—98

PODRUŽNICE:
Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, ...

Blagajna je odprta od 9½—12½, in od 14½—16 41

TRGOVINA
kuhinjskih potrebščin, velika izbira lončevine, porcelane, steklenine, aluminija, emajliranega železa, svetilk in galanterije vseh vrst.
FRANCESCO SUTZ
Trst Via XXX ottobre št. 6
(nasproti podr. Ljubljanske kreditne banke)
Ugodne cene. (268) Posrežba točna.

LUIGI GREGORICH
Tovarna čopičev in krtič
TRST, Via della Ginnastica 15
TELEF. 2191 (280)

Najboljši šivalni stroji so
I. R. I. Najboljši material. Največje jamstvo.
Brezplačen pouk v vezenju. Posebni stroji za šivanje in vezenje L 570, —, zaklopi z dvema predalomna L 720, —. Izbira inozemskih strojev po najzmernejših cenah.
Zaloga šivalnih strojev in potrebščin
24 Cervellini, Trst, Via G. Carducci 27
Na zahtevo se pošljejo ceniki.

Tovarna lakov in barv, sadra, obližev in emajla
GIUSEPPE MACORIN
TRST, Via S. Maurizio št. 12 — Telefon 29-33

SEVER & COMP.
TRST Via N. Machiavelli 13 TRST
Prodaja
vsa krmilna, zelenjadna in cvetlična semena prvovrstna, zajamčena, po konkurenčnih cenah

Predno kaj nakupite, obiščite
Veliko skladišče pohištva
trrdke
ALESSANDRO LEVI MINZI
Via Rettori št. 1 — Via Maicanton št. 7-13
Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbiri.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA
Sredlajnica v Pragi Podružnica v Trstu Ustanovljena l. 1868
Lastna palača: Ulica Roma 7
Delniška glavica K 200.000.000, — Rezerve K 131.600.000, —
PODRUŽNICE: Ml. Bolešlav, Bratislava, Brno, Nemecký, Brod, Čáslav, Budějovice, Hodonin, Hradec Kralov, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Liberec, Kladno, Mělník, Olomouc, Mor. Ostava, Roudnice, Plzeň, Prostějov, Tabor, Teplice-Sanov, Trst, Usti n/L, Dunaj, Opatica, — AFIL-JACDE v Nešit Avstrij, Jugoslaviji, na Poljskem in na Ogrskem.
BLAGOVNI ODDELEK **SAFES**
Izvršuje vse bančne posle pod najboljšimi pogoji. — Izdaja nakaznice (vagije) Banca d'Italia prosto provizijo.
Brzljavi ŽIVNOSTENSKA - Trieste 60 TELEFONI: 1078, 1089, 2157, 4812

Pohištvo
luksozno in navadno

Gelosa Beniamino & Figli
TRST
Via Carducci št. 20
Telefon 42-33

Specijaliteta masivnih sob iz bukovega lesa, po zmernih cenah.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavica in rezerve Dinarjev 60.000.000, —
Telefon: 5—18, 22—98

PODRUŽNICE:
Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, ...

Blagajna je odprta od 9½—12½, in od 14½—16 41